

ZBIGNIEW PORADA

OLIMPIJCZYCY
Z POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

POLITECHNIKA KRAKOWSKA
IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

100000337257

ZBIGNIEW PORADA

OLIMPIJCZYCY
Z POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

PATRONAT HONOROWY
POLSKI KOMITET OLIMPIJSKI

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM REDAKCYJNEGO
WYDAWNICTWA PK

prof. dr hab. inż. Jan Kazior

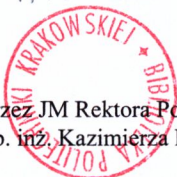
OPRACOWANIE REDAKCYJNE, SKŁAD I ŁAMANIE

Zespół Wydawnictwa PK

PROJEKT OKŁADKI

Michał Graffstein

Archiwum

Publikacja sfinansowana przez JM Rektora Politechniki Krakowskiej
Prof. dr hab. inż. Kazimierza Furtaka

A-941

© Copyright by Politechnika Krakowska, Kraków 2011

ISBN 978-83-7242-609-3

Wydawnictwo PK, ul. Skarżyńskiego 1, 31-866 Kraków; tel. 12 628 37 25, fax: 12 628 37 60
e-mail: wydawnictwo@pk.edu.pl www.wydawnictwo.pk.edu.pl
Adres do korespondencji: ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków

Druk i oprawę wykonano w Dziale Poligrafii Politechniki Krakowskiej.
Ark. wyd. 4,00. Podpisano do druku 12.08.2011 r.

Spis treści

Przedmowa Rektora Politechniki Krakowskiej	5
Wstęp	7
Biogramy olimpijczyków.....	13
Bachleđa Curuś Andrzej	15
Bartosz-Bronarska Joanna	19
Czarniak Andrzej	21
Czarniak Włodzimierz	23
✓ Głos Wiesław	27
Habela Aleksander	29
Janiszewski Zbigniew	31
✓ Krasnodębska-Gardowska Bogna.....	33
Lorenc Czesław	35
Marchewczyk Czesław	37
Marusarz Józef.....	41
Michalski Zdzisław.....	43
Pierzynka Zbigniew	45
Skarbek-Malczewski Rafał.....	47
✓ Sleńdziński Ludomir.....	49
Sobotta Piotr	55
Solarz Jerzy.....	57
Straszyńska-Kossek Danuta	59
Styczeń Zdzisław	61
Sztolf Andrzej	63
Wojna (Woyna) Jerzy.....	65
Zabłocki Wojciech	67
Literatura.....	71

Przedmowa Rektora Politechniki Krakowskiej

Drodzy Pracownicy,
Studenci i Wychowankowie
oraz
Przyjaciele Politechniki Krakowskiej!

To wyjątkowa publikacja wydawana przez Politechnikę Krakowską. Dotyczy bowiem nie działalności dydaktycznej, czy badawczej, a aktywności na polu sportowym – i to na najwyższym światowym poziomie. Jesteśmy dumni, że historię olimpizmu tworzyli także sportowcy i twórcy związani z Politechniką.

W 1896 roku rozpoczęła się era nowożytnych Igrzysk Olimpijskich. Formalnie udział polskich sportowców w tych najbardziej prestiżowych zawodach sportowych datuje się od 1924 roku. Zaszczytu reprezentowania barw Polski na Igrzyskach Olimpijskich dostąpiło w sumie około 2700 zawodniczek i zawodników. W tym gronie jest 22 sportowców i twórców związanych z Politechniką Krakowską. Biorąc pod uwagę charakter uczelni i jej wielkość jest to powód do radości i chluby. Olimpijczycy z Politechniki byli ambasadorami idei olimpijskiej, której sensem jest wszechstronny rozwój człowieka we wszystkich wymiarach jego istnienia i przy głębokim szacunku dla najwyższych zasad etycznych. W tym sensie idee olimpijskie są bliskie misji uczelni wyższej, która kształtuje charaktery i umysły młodych ludzi ucząc ich szacunku do wiedzy, zachęcając do rozwijania talentów i konkurowania według uczciwych zasad.

Politechnika Krakowska dba o pamięć swoich wychowanków, także przez uwiecznianie ich historii w publikacjach książkowych. Opisane zostały losy architektów, którzy swoje sukcesy odnosili poza architekturą. W maju w dniu Święta Szkoły ukazała się księga wspomnień, oparta na opowieściach emerytowanych profesorów uczelni zatytułowana *Profesor NIEzwyčajny*.

W specjalnym wydawnictwie udokumentujemy też osiągnięcia uczelni na przestrzeni jej istnienia.

Olimpijczycy z Politechniki Krakowskiej to kolejna pozycja wydawnicza, która pozwala docenić Tych, którzy stanowili o obliczu Politechniki Krakowskiej, byli jej ambasadorami, przyczyniali się do budowania dobrego imienia naszej uczelni. Ale przede wszystkim, aby wyrazić Im wdzięczność za to, że możemy się nimi szczycić.

Publikacja ukazuje się w roku 2011, gdy jubileusz 60-lecia obchodzi AZS Politechniki Krakowskiej, największy Klub Uczelniany AZS w Krakowie, została przygotowana przede wszystkim z myślą o roku 2012. W Londynie odbędą się wtedy XXX Letnie Igrzyska Olimpijskie. To jednocześnie 100-lecie udziału w Igrzyskach Olimpijskich pierwszego reprezentanta Polski (Antoni Wiwulski), której wówczas nie było na mapie świata i Europy. W ten sposób Politechnika Krakowska wpisuje się w obchody jubileuszowe.

Dziękuję Panu Profesorowi Zbigniewowi Poradzie – pasjonatowi sportu i jego historii, pracownikowi naszej uczelni – za trud przygotowania tej publikacji, która pokazuje wybitne postaci związane z Politechniką Krakowską i ruchem olimpijskim. Ich losy mogą być inspiracją dla kolejnych pokoleń do podejmowania ambitnych wyzwań na drodze osobistego rozwoju.

Rektor Politechniki Krakowskiej
Prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak

Wstęp

Renomowane uniwersytety w wielu krajach Europy, a także w Stanach Zjednoczonych Ameryki szczycą się tym, że wśród ich studentów, absolwentów, jak również profesorów są uczestnicy igrzysk olimpijskich i medaliści olimpijscy.

Politechnika Krakowska, która w roku 2010 obchodziła swoje 65-lecie może również pochwalić się tym, że w gronie swych studentów, absolwentów i wykładowców ma łącznie 22 olimpijczyków, w tym jednego medalistę olimpijskiego, ale za to trzykrotnie (Wojciech Zabłocki w szermierce; dwa srebrne i brązowy).

Po zakończeniu II wojny światowej już w pierwszych miesiącach 1945 r., w murach Akademii Górniczej w Krakowie narodziła się Politechnika Krakowska, działająca do 1954 r. pod nazwą „Wydziały Politechniczne Akademii Górniczej”, a w jej skład wchodziły początkowo trzy Wydziały: Architektury, Inżynierii i Komunikacji. Dokument legitymizujący działalność Wydziałów Politechnicznych został podpisany w dniu 6 października 1946 r., a Wydziały te jako osobna uczelnia – Politechnika Krakowska, uzyskały pełną niezależność jesienią 1954 r.

Istniejące od 1945 r. Wydziały Politechniczne przez 65 lat swego istnienia zmieniały swoje nazwy, a po odłączeniu się od AGH w 1954 r. i utworzeniu odrębnej uczelni – Politechniki Krakowskiej, powstawały tam także nowe wydziały. Jedyne Wydział Architektury, istniejący od roku 1945, dotychczas pozostał przy swojej pierwotnej nazwie.

W roku 1951 Wydział Komunikacji zmienił nazwę na Wydział Mechaniczny, a w 1953 r. z Wydziału Inżynierii powstały dwa odrębne Wydziały: Budownictwa Lądowego oraz Budownictwa Wodnego. W roku 1966 na Politechnice Krakowskiej utworzono nowy Wydział Chemiczny, który od 1990 r. nosi nazwę Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej.

Ponadto w 1970 r. Wydział Budownictwa Wodnego przyjął nazwę Wydziału Inżynierii Sanitarnej i Wodnej, a od 1993 r. Inżynierii Środowiska. Wydział Budownictwa Lądowego także nie pozostał przy dawnej nazwie, zmieniając ją w 1987 r. na Wydział Inżynierii Lądowej.

W roku 1975 powstał szósty wydział na Politechnice Krakowskiej, a mianowicie Wydział Transportu. W roku 1988 został on przekształcony w Wydział Inżynierii Transportowej i Elektrycznej, z którego z kolei w roku 1991 utworzono Wydział Inżynierii Elektrycznej, a ten w 1997 r. zmienił swą nazwę na Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej.

Siódmy wydział Politechniki Krakowskiej utworzono w 1999 r., który wówczas przyjął nazwę Wydziału Fizyki Technicznej i Modelowania Komputerowego (obecnie – Wydział Fizyki, Matematyki i Informatyki) i tyleż wydziałów liczyła Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki w roku 2011, a więc 65 lat od swego powstania i 56 lat od chwili odłączenia się Wydziałów Politechnicznych od Akademii Górniczo-Hutniczej.

W 1976 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 września Politechnice Krakowskiej zostało nadane imię Tadeusza Kościuszki.

*
* *

Nowożytny Igrzyska Olimpijskie, jak wiadomo, są rozgrywane (co 4 lata) od roku 1896, lecz polscy sportowcy uczestniczą w nich dopiero od 1924 r. Podczas Igrzysk Letnich dotychczas wystąpiło 2117 polskich sportowców (w tym 471 kobiet), którzy startując w 27 dyscyplinach, wywalczyli 261 medali (62 złote, 80 srebrnych i 119 brązowych).

W programie tych Igrzysk, w latach 1912–1948, były też przeprowadzane olimpijskie konkursy sztuki (w dziedzinie architektury, literatury, malarstwa, muzyki i rzeźby), a ich zwycięzcy otrzymywali takie same medale jak sportowcy. W tych konkursach również brali udział polscy twórcy w liczbie 92 (w tym 18 kobiet), którzy łącznie zdobyli 8 medali (3 złote, 2 srebrne i 3 brązowe).

Polscy sportowcy startowali ponadto w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich rozgrywanych regularnie od roku 1924. W Igrzyskach Zimowych łącznie wystąpiło 482 polskich sportowców (w tym 97 kobiet) w 9 dyscyplinach sportu, a wywalczyli oni 14 medali (2 złote, 6 srebrnych i 6 brązowych). Tym samym wszystkich polskich olimpijczyków dotychczas było 2690 (w tym 586 kobiet), przy czym Jerzy Skolimowski, jako jedyny Polak, brał udział w konkurencjach sportowych (wioślarstwo) oraz w konkursach sztuki (malarstwo). Nasi olimpijczycy łącznie zdobyli 283 medale (67 złotych, 88 srebrnych i 128 brązowych).

Jak już wspomniano, polscy sportowcy pierwszy raz wystartowali tak w letnich jak i w zimowych igrzyskach dopiero w roku 1924. Wcześniej jednak, bo w roku 1912 pierwszym polskim olimpijczykiem został Antoni Wiwulski, który wziął wówczas udział w olimpijskim konkursie sztuki, w dziale rzeźby podając oficjalnie, że reprezentuje Polskę, chociaż takiego kraju nie było wtedy na mapie Europy.

*
* *

Pierwszym olimpijczykiem z Politechniki Krakowskiej był **Zdzisław Styczeń**, który na VIII Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu w 1924 r. wystąpił w polskiej drużynie piłki nożnej, a jedyny mecz na tych Igrzyskach Polacy rozegrali z Węgrami 26 maja tegoż roku. Zdzisław Styczeń nie był jeszcze wtedy związany z Politechniką Krakowską i dopiero po II wojnie światowej, w roku 1949 uzyskał dyplom inżyniera architekta Wydziałów Politechnicznych.

Drugim w kolejności olimpijczykiem był **Ludomir Sleńdziński**, który w roku 1928 wziął udział w olimpijskim konkursie sztuki w dziale malarstwa, a w latach 1945–1960 był profesorem na Wydziale Architektury.

Kolejnym trzecim olimpijczykiem był **Czesław Marchewczyk**, startujący w hokeju na lodzie na Igrzyskach Zimowych w latach: 1932, 1936, 1948, który podobnie jak Zdzisław Styczeń otrzymał dyplom inżyniera na Wydziale Architektury dopiero w roku 1949.

W roku 1936 do tego grona dołączyła **Bogna Krasnodębska-Gardowska**, uczestniczka olimpijskiego konkursu sztuki w dziale malarstwa (grafika), w latach 1948–1966 pracująca na stanowisku adiunkta na Wydziale Architektury.

Poza Marchewczykiem olimpijczykami Igrzysk Zimowych, ale już w okresie powojennym, byli: **Józef Marusarz** (ol. 1948, 1952, 1956 – w narciarstwie alpejskim) z Wydziału Architektury; **Andrzej Czarniak** (ol. 1952 – w narciarstwie alpejskim) z Wydziału Architektury; **Włodzimierz Czarniak** (ol. 1956 – w narciarstwie alpejskim) z Wydziału Architektury; **Aleksander Habela** (ol. 1956 – w bobslejach) z Wydziału Mechanicznego; **Andrzej Sztołf** (ol. 1964 – w narciarstwie klasycznym) z Wydziału Mechanicznego; **Jerzy Wojna** (ol. 1964 – w narciarstwie alpejskim) z Wydziału Architektury; **Andrzej Bachleda Curuś** (ol. 1968, 1972 – w narciarstwie alpejskim) z Wydziału Architektury i ostatnim był **Rafał Skarbek-Malczewski** (ol. 2006 – w snowboardzie) z Wydziału Architektury.

W Igrzyskach Letnich olimpijczykami z Politechniki Krakowskiej po II wojnie światowej, w kolejności alfabetycznej, byli:

Bartosz Joanna (ol. 1972 w gimnastyce) z Wydziału Chemicznego, **Głos Wiesław** (ol. 1960 i 1964 w szermierce) z Wydziału Architektury, **Janiszewski Zbigniew** (ol. 1956 w lekkiej atletyce) z Wydziału Architektury, **Lorenc Czesław** (ol. 1952 w wioślarstwie) z Wydziału Mechanicznego, **Michalski Zdzisław** (ol. 1952 w wioślarstwie) z Wydziału Architektury, **Pierzynka Zbigniew** (ol. 1980 w lekkiej atletyce) z Wydziału Mechanicznego, **Sobotta Piotr** (ol. 1960 w lekkiej atletyce) z Wydziału Architektury, **Solarz Jerzy** (ol. 1952 w gimnastyce) z Wydziału Mechanicznego, **Straszyńska Danuta** (ol. 1968 i 1972 w lekkiej atletyce) asystentka stażystka w Katedrze Fizyki i **Zabłocki Wojciech** (ol. 1952, 1956, 1960, 1964) z Wydziału Architektury.

Udział reprezentantów Politechniki Krakowskiej w Letnich Igrzyskach Olimpijskich

Dyscypliny sportu	Rok igrzysk																		
	1924	1928	1932	1936	1948	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980	1988	1992	1996	2000	2004	2008
Gimnastyka						1					1								
Lekkoatletyka							1	1		1	1		1						
<i>Malarstwo</i>		1		1															
Piłka nożna	1																		
Szermierka						1	1	2	2										
Wioślarstwo						2													
Razem: zawodników dyscyplin	1 1	1 1		1 1		4 3	2 2	3 2	2 2	1 1	2 2		1 1						

Udział reprezentantów Politechniki Krakowskiej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich

Dyscypliny sportu	Rok igrzysk																				
	1924	1928	1932	1936	1948	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980	1984	1988	1992	1994	1998	2002	2006	2010
Hokej na lodzie			1	1	1																
Narciarstwo alpejskie					1	1	2		1	1	1										
Narciarstwo klasyczne									1												
Snowboard																				1	
Razem: zawodników dyscyplin				1 1	1 2	2 1	2 1		2 2	1 1	1 1									1 1	

Jak widać, najwięcej olimpijczyków było z Wydziału Architektury, bo 15, z Wydziału Mechanicznego – 5, z Wydziału Chemicznego – jedna olimpijka oraz z obecnego Wydziału Fizyki, Matematyki i Informatyki – także jedna (razem 22 olimpijczyków, w tym 3 kobiety).

Studenci, którzy rozpoczęli studia na Wydziałach Politechnicznych przed rokiem 1954, a kończyli je przed tym rokiem lub później, zostali potraktowani jako olimpijczycy z Politechniki Krakowskiej (formalnie do roku 1954 byli studentami AGH), przy czym przy każdym z nich podano ówczesne nazwy Wydziałów na których studiowali lub pracowali.

Podstawę źródłową biogramów olimpijczyków przedstawionych w niniejszym opracowaniu stanowią materiały z archiwów uczelnianych Politechniki Krakowskiej, źródła drukowane, prasa i czasopisma oraz wspomnienia, relacje i wywiady przeprowadzone przez autora z olimpijczykami lub z członkami ich rodzin.

Zamieszczone w niniejszym opracowaniu fotografie pochodzą z archiwów uczelnianych, zbiorów prywatnych, materiałów archiwalnych TS „Wisła” i KS „Cracovia” oraz z czasopism i stron internetowych.

Biogramy olimpijczyków

**od Andrzeja Bachledy
do Wojciecha Zabłockiego**

Andrzej Bachleda-Curuś

dwukrotny olimpijczyk
Igrzysk Zimowych
w 1968 i 1972 r.
narciarz alpejczyk

Andrzej Jan Bachleda-Curuś urodził się 2 stycznia 1947 r. w Zakopanem, w rodzinie o wielkich tradycjach sportowych. Jego rodzice, Andrzej Bachleda i Maria z Gąsieniców Wawrytków, wywodzący się ze znanych rodów góralskich, byli wielokrotnymi mistrzami Polski w narciarstwie alpejskim, a jego młodszy brat Jan również uprawiał narciarstwo i był też olimpijczykiem w 1976 r. W jego rodzinie silne były również tradycje muzyczne, gdyż ojciec Andrzej Bachleda senior był znanym i cenionym śpiewakiem operowym (tenorem).

Andrzej Bachleda jeździł na nartach od najmłodszych lat, a pierwszym jego trenerem był jego ojciec. Gdy miał zaledwie trzy lata, wygrał swe pierwsze zawody narciarskie, a były to zawody dla dzieci o trofeum znanego pisarza, Kornela Makużyńskiego.

Kilka lat później został zawodnikiem najpierw CWKS Zakopane, a później od roku 1956 startował w barwach „Startu” Zakopane, zdobywając dla tego klubu wielokrotnie mistrzostwo Polski najpierw w kategorii juniorów, a następnie 14 tytułów mistrza Polski wśród seniorów i 3 tytuły wicemistrza w różnych konkurencjach narciarstwa alpejskiego. W tym okresie jego trenerami byli: Józef Chrobak i Andrzej Gąsienica Roj.

Pierwszy swój tytuł mistrzowski wśród seniorów Andrzej Bachleda zdobył w roku 1965, w biegu zjazdowym, a ponadto został wówczas wicemistrzem Polski w kombinacji alpejskiej. W roku 1966 był mistrzem Polski w 3 konkurencjach: w biegu zjazdowym, slalomie gigancie i slalomie specjalnym, w 1967 r. zwyciężył znowu w 3 konkurencjach: slalomie gigancie, slalomie specjalnym i kombinacji alpejskiej, a w 1968 aż w 4 konkurencjach: slalomie gigancie, slalomie specjalnym, kombinacji alpejskiej i drugim slalomie gigancie rozegranym zamiast biegu zjazdowego (ze względu na warunki atmosferyczne trasa została skrócona i nie odpowiadała wymogom biegu zjazdowego). Ponadto był jeszcze mistrzem Polski w 1971 r. w slalomie gigancie i kombinacji alpejskiej, w 1973 r. w slalomie specjalnym *ex aequo* z bratem

Janem oraz wicemistrzem w slalomie gigancie. Wicemistrzem Polski w slalomie gigancie został też w 1974 r.

W 1964 r. zdał egzamin maturalny w Liceum Ogólnokształcącym im. Oswalda Balzera w Zakopanem, w tym samym roku ukończył też średnią szkołę muzyczną. Ponieważ po matce odziedziczył zamiłowania plastyczne, postanowił zdawać na architekturę i w 1965 r. po pomyślnie zaliczonych egzaminach rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Już jako student, w 1966 r., reprezentował Polskę na Zimowej Uniwersjadzie w Sestriere oraz na Mistrzostwach Świata FIS w Portillo, gdzie zajął 9 miejsce w trójkombinacji alpejskiej, 15 w slalomie, 21 w slalomie gigancie i 39 w biegu zjazdowym. Po raz ostatni startował w Zimowej Uniwersjadzie jeszcze w 1970 r. Łącznie zdobył na nich 1 medal złoty (w 1966 r. w slalomie) i 4 srebrne (w 1966 r. w slalomie gigancie i kombinacji oraz w 1970 r. 2 srebrne w tych samych konkurencjach).

W roku 1968 został zakwalifikowany do polskiej ekipy olimpijskiej na X Zimowe Igrzyska odbywające się w tymże roku we francuskim mieście Grenoble. Tam odniósł swój pierwszy sukces olimpijski zajmując w slalomie specjalnym 6 miejsce (po I przejeździe był nawet na 4 miejscu) oraz w slalomie gigancie 13 i w biegu zjazdowym 26. W punktacji trójkombinacji alpejskiej dało mu to miejsce 4, lecz wówczas trójkombinacji nie było w programie Igrzysk, a jedynie zaliczano ją jako osobną konkurencję w ramach Mistrzostw Świata FIS. W tymże roku w cyklu zawodów liczonych do punktacji Pucharu Świata Andrzej Bachleda zajął 26 miejsce w klasyfikacji generalnej (punkty zdobywali wówczas tylko ci sportowcy, którzy uplasowali się w zawodach na miejscach od 1 do 10). W ramach tego cyklu podczas zawodów w Aspen (USA) w slalomie specjalnym, po pierwszym bardzo dobrym przejeździe, w drugim popełnił błąd i ominął bramkę, ale dokończył przejazd i dojechał do mety. Okazało się, że sędziowie nie zauważyli jego błędu i sklasyfikowali go na 4 miejscu. Andrzej Bachleda bez zwłoki udał się jednak do stanowiska sędziów i przyznał do ominięcia bramki, za co powinien być zdyskwalifikowany, co też sędziowie uczynili. Za ten sportowy gest pod koniec tegoż roku w Polsce nadano mu tytuł „Sportowca – dzentelmena roku 1968”, a na początku następnego roku, jako pierwszy Polak, otrzymał międzynarodową nagrodę – Puchar Fair Play ufundowaną przez UNESCO.

Wówczas też w tradycyjnym plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca w Polsce w 1968 r. zajął 9 miejsce.

W 1969 r. Andrzej Bachleda pierwszy raz w zawodach z cyklu „Pucharu Świata” zajął miejsce na podium, za 3 lokatę w slalomie specjalnym w Madonna di Campilio i jeszcze w tym samym roku był znowu 3 w slalomie gigancie na zawodach w Quebecu. W przekroju całego sezonu zajął wówczas 30 miejsce w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata.

W roku 1970, oprócz zawodów z cyklu Pucharu Świata, w Val Gardena odbyły się jeszcze Mistrzostwa Świata FIS w narciarstwie alpejskim. Tam Andrzej Bachleda

zdobył swój pierwszy medal na mistrzostwach świata, zajmując 3 miejsce w kombinacji alpejskiej, a ponadto był 6 w slalomie gigancie, 10 w slalomie specjalnym oraz 33 w biegu zjazdowym. W zawodach o Puchar Świata w 1970 r. również wypadł bardzo dobrze, zajmując w klasyfikacji generalnej 13 miejsce, a w roku następnym potwierdził, że nadal jest w czołówce światowej narciarzy alpejskich, będąc sklasyfikowanym w Pucharze Świata na 18 miejscu.

Sezon 1971/72 był bardzo ważny w karierze sportowej Andrzeja Bachledy, gdyż oprócz cyklu zawodów o Puchar Świata, czekał go jeszcze występ na XI Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w 1972 r. w Sapporo. Po sukcesach osiągniętych w poprzednich sezonach jechał na Igrzyska jako najpoważniejszy polski kandydat do zdobycia medalu olimpijskiego zwłaszcza, że tuż przed Igrzyskami w zawodach z cyklu Pucharu Świata w Menuires, zajął 2 miejsce w slalomie specjalnym, a w innych zawodach był dwa razy trzeci.

Na Igrzyskach w Sapporo Andrzejewi Bachledzie powierzono zaszczytną funkcję chorążego polskiej ekipy olimpijskiej, ale w zawodach olimpijskich nie udało mu się zdobyć medalu. Najpierw wystartował w slalomie gigancie, w którym zajął 9 miejsce. Po pierwszym niezbyt udanym przejeździe był poza pierwszą 10, jednak w drugim pojechał znakomicie uzyskując czwarty rezultat, lecz tuż za metą niespodziewanie skręcił nogę. Zabiegi medyczne polskiego lekarza pozwoliły mu co prawda wystartować w jego koronnej konkurencji – slalomie specjalnym, niemniej jednak oba przejazdy slalomu w wykonaniu Andrzeja Bachledy były zbyt ostrożne (podświadomie obawiał się o kontuzjowaną nogę) i w rezultacie zajął dopiero 10 miejsce.

Tuż po zakończeniu Igrzysk Olimpijskich, 2 lutego tegoż roku w kanadyjskiej miejscowości Banff Andrzej Bachleda odniósł swe pierwsze i jedyne zwycięstwo w zawodach z cyklu Pucharu Świata wygrywając slalom specjalny, a pod koniec sezonu jeszcze raz zajął 3 miejsce w slalomie, co w efekcie dało mu 2 miejsce w klasyfikacji slalomu oraz 6 w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata za sezon 1971/72.

W następnych sezonach Andrzej Bachleda w Pucharze Świata startował już mniej udanie. I tak w sezonie 1972/73 w klasyfikacji generalnej zajął 22 miejsce, w sezonie 1973/74 dopiero był na 41 miejscu oraz w sezonie 1974/75 – na 24. Łącznie w zawodach rozgrywanych w ramach Pucharu Świata 41 razy zajmował miejsca w pierwszej dziesiątce.

W roku 1974, startując w Mistrzostwach Świata FIS w St. Moritz Andrzej Bachleda znowu odniósł wielki sukces, zdobywając tym razem srebrny medal w kombinacji alpejskiej. Ponadto zajął 7 miejsce w slalomie specjalnym, 13 w slalomie gigancie i 34 w biegu zjazdowym. Tuż po zakończeniu sezonu w 1974 r. Andrzej Bachleda zwrócił się z prośbą do Polskiego Związku Narciarskiego o skreślenie go z listy zawodników.

W wieku 27 lat postanowił bowiem zakończyć karierę narciarza-amatora i chciał sprawdzić się w narciarstwie zawodowym w Stanach Zjednoczonych, jak również

zapewnić byt materialny swojej rodzinie. W tym okresie uzyskał przedłużenie urlopu dziekańskiego na rok akademicki 1975/76 na Politechnice Krakowskiej*, lecz wkrótce zrezygnował z dalszego kontynuowania studiów, gdyż w okresie intensywnego uprawiania narciarstwa przestał uczęszczać na jakiegokolwiek zajęcia i tylko formalnie przez wiele lat figurował jako student tej uczelni.

W Stanach Zjednoczonych, jako narciarz zawodowy nie osiągnął wielkich sukcesów sportowych, ale w sezonie 1975/76 został wybrany prezydentem Zrzeszenia Narciarzy Zawodowych i wówczas zdobył duże doświadczenie w działalności menedżerskiej.

Do Polski powrócił w roku 1977 i zajął się wówczas popularyzacją narciarstwa alpejskiego, między innymi występując wraz z żoną i dziećmi w programie telewizyjnym: „Andrzej Bachleda zaprasza”. Wówczas też ukończył Studium Trenerskie w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Krakowie (w 1980 r.) zdobywając dyplom trenera narciarstwa. W roku 1981 wyjechał do Francji na kontrakt trenerski i tam zastał go stan wojenny, więc we Francji zamieszkał na stałe prowadząc szkołę narciarską w St. Gervaise w Alpach Francuskich**. Utrzymywał jednak stałe kontakty z Polską, a zwłaszcza z Zakopanem; między innymi organizował polski pawilon na targach FAIREXPO'93 w Annecy, zajmował się też promocją i sprzedażą w Polsce sprzętu narciarskiego produkowanego przez renomowane firmy francuskie. W 1985 r. w Warszawie, w Wydawnictwie „Czytelnik” ukazały się jego wspomnienia zatytułowane *Taki szary śnieg*. Andrzej Bachleda brał również udział w pracach organizacyjnych Uniwersjady'92 w Zakopanem, a podczas Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Albertville w 1992 r. był honorowym przedstawicielem Polski i nieoficjalnym opiekunem polskiej ekipy. Gdy Zakopane ubiegało się o prawo organizowania Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2006 r., Andrzej Bachleda, decyzją Zarządu Gminy Tatrzańskiej był jej pełnomocnikiem do spraw tych Igrzysk.

W roku 2003 Andrzej Bachleda-Curuś został odznaczony medalem Kalos Kaghathos przyznawanym wybitnym sportowcom, którzy po zakończeniu swej kariery sportowej mieli również znaczące osiągnięcia poza sportem.

Andrzej Bachleda od 1969 r. jest żonaty z Marią Ronikier i ma z nią troje dzieci: Annę (z zawodu modelka), Andrzeja i Szymona, z których starszy syn Andrzej poszedł w ślady swojego ojca i był już dwukrotnym uczestnikiem Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 1998 (5 miejsce w kombinacji alpejskiej) i 2002 r., w narciarstwie alpejskim.

* Materiały z Archiwum PK Nr 4096/6.

** Z wywiadu z Andrzejem Bachledą z października 2003 r.

Joanna Bartosz-Bronarska

olimpijka
Igrzysk Letnich w 1972 r.
w Monachium
gimnastyczka

Joanna Danuta Bartosz urodziła się 14 lutego 1954 r. w Olsztynie w rodzinie Kazimierza, oficera Wojska Polskiego i Ewy Nowakowskiej. W roku 1960 wraz z rodzicami przeniosła się z Olsztyna do Krakowa, gdzie jej ojciec został wykładowcą w Studium Wojskowym przy Akademii Górniczo-Hutniczej.

W Krakowie Joanna Bartosz ukończyła szkołę podstawową, a w 1969 r. rozpoczęła dalszą naukę w XIII Liceum Ogólnokształcącym i tam też zdała egzamin maturalny w maju 1973 r.

Wcześniej, gdy była jeszcze uczennicą szkoły podstawowej, zaczęła uprawiać gimnastykę przyrządową i w 1965 r. została zawodniczką WKS „Wawel” w Krakowie, dostając się tam pod opiekę trenerską Heleny Rakoczy, byłej mistrzyni świata i brązowej medalistki olimpijskiej z 1956 r. w gimnastyce. Mając zaledwie 15 lat w 1969 r. Joanna Bartosz została podwójną mistrzynią Polski seniorek w gimnastyce w ćwiczeniach wolnych i na równoważni, a do 1972 r. zdobyła łącznie 10 tytułów mistrzyni Polski, w tym w 1970 r. – w ćwiczeniach wolnych, w 1971 r. – w wieloboju, w ćwiczeniach wolnych, na równoważni i na poręczach oraz w 1972 r. – w wieloboju, ćwiczeniach wolnych i na równoważni. Ponadto w 1971 r. została drużynową wicemistrzynią Polski wraz z koleżankami z WKS „Wawel”.

W roku 1970 jedyny raz wzięła udział w mistrzostwach świata w gimnastyce, lecz nie był to udany występ, podobnie jak w roku następnym na mistrzostwach Europy w Mińsku, gdzie zajęła 25 miejsce w wieloboju gimnastycznym.

Rok 1972 był rokiem Igrzysk Olimpijskich, których gospodarzem było niemieckie miasto Monachium. Decyzją Polskiego Komitetu Olimpijskiego w tych igrzyskach wzięły udział polskie gimnastyczki, a wśród nich znalazła się też Joanna Bartosz. W zmaganiach olimpijczyków zajęła ona 53 miejsce w wieloboju, wśród 118 konkurentek, przy czym w ćwiczeniach wolnych została sklasyfikowana na dość dobrym 20 miejscu. Na słaby wynik w wieloboju największy wpływ miał jej zupełnie nieudany występ w ćwiczeniach na równoważni, w których była dopiero na

91 miejscu. W pozostałych konkurencjach sklasyfikowano ją na 42 miejscu w ćwiczeniach na poręczach oraz na 66 miejscu w skoku przez konia. Ponadto w wieloboju drużynowym Joanna Bartosz wraz z koleżankami zajęła 10 miejsce (tylko Łucja Matraszek – 45 w wieloboju, była wyżej sklasyfikowana niż Bartosz, a pozostałe cztery polskie zawodniczki zajęły miejsca od 64 do 85).

Po igrzyskach w Monachium 18-letnia Joanna Bartosz znalazła się w stanie wyraźnego zmęczenia psychicznego i fizycznego i postanowiła zerwać ze sportem wyczynowym czując jego przesyt.

Kończąc w 1973 r. szkołę średnią zdecydowała się też studiować chemię na Politechnice Krakowskiej, a nie chciała nawet myśleć o studiach na AWF, gdzie jako sportowiec posiadający klasę mistrzowską miała zapewniony wstęp bez egzaminów. Na Politechnice Krakowskiej, na Wydziale Chemicznym studiowała do roku 1978 uzyskując dyplom magistra inżyniera chemika o specjalności „chemia i technologia organiczna”.

Będąc jeszcze studentką Joanna Bartosz w 1975 r. wyszła za mąż za Krzysztofa Bronarskiego, z zawodu informatyka, z którym ma czworo dzieci (dwie córki i dwóch synów). Po ukończeniu studiów nie pracowała zawodowo, lecz zajmowała się wychowywaniem dzieci i prowadzeniem gospodarstwa domowego, jednak po pewnym czasie poczuła brak wysiłku fizycznego i zaczęła uprawiać turystykę górską i kajakową oraz pływanie w celach rekreacyjnych.

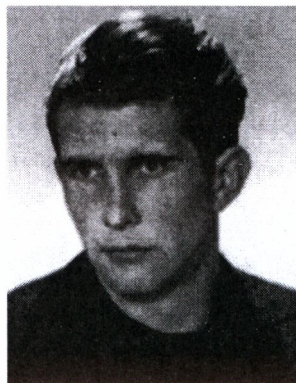
Od 1999 r., gdy jej dzieci weszły już w dorosłe życie, podjęła pracę zawodową w krakowskiej firmie oświetleniowej „ES-SYSTEM” SA, gdzie pracuje do chwili obecnej**.

* Materiały z Archiwum PK Nr 4049/42.

** Z wywiadu z Joanną Bronarską z października 2004 r.

Andrzej Czarniak (1931–1985)

olimpijczyk Igrzysk Zimowych w 1952 r.
w Oslo
narciarz alpejczyk

Andrzej Wojciech Czarniak urodził się 11 listopada 1931 r. w Zakopanem jako starszy syn Jędrzeja Czarniaka Budarza, zasłużonego architekta Podhala i Bronisławy z Gąsieniców Ciulaczów. Jego młodszy brat Włodzimierz, podobnie jak on, również uprawiał narciarstwo i był olimpijczykiem Igrzysk Zimowych w roku 1956 w Cortina d'Ampezzo.

Andrzej Czarniak do szkoły podstawowej uczęszczał w Zakopanem w latach 1939–1944, a po zakończeniu II wojny światowej został uczniem Gimnazjum Ogólnokształcącego, które ukończył w 1948 r. Dalszą naukę kontynuował w Liceum Budowlanym II stopnia w Zakopanem i tam w roku 1951 zdał egzamin maturalny, uzyskując tytuł technika budowlanego.

Andrzej Czarniak, jak prawie każdy chłopiec w Zakopanem, narciarstwo uprawiał od dziecka, a gdy zaczął się wyróżniać wśród swych kolegów, został przyjęty jako zawodnik do Harcerskiego Klubu Narciarskiego w Zakopanem, a był wtedy jeszcze uczniem gimnazjalnym. W narciarstwie specjalizował się głównie w konkurencjach zjazdowych i wkrótce znalazł się w polskiej kadrze juniorów. W 1950 r. pierwszy raz wyjechał na zawody zagraniczne do Czechosłowacji, a w roku następnym do Rumunii.

Po zdaniu matury, gdy w październiku 1951 r. rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej, nadal kontynuował uprawianie narciarstwa, ale już jako zawodnik CWKS Zakopane i został włączony do polskiej kadry olimpijskiej przygotowującej się do VI Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 1952 r. w Oslo. W zawodach kontrolnych kadry przed igrzyskami zajął 3 miejsce w slalomie specjalnym i tym samym zakwalifikowano go do polskiej ekipy olimpijskiej na Igrzyska w Oslo. Tam wystąpił tylko w biegu zjazdowym, w którym zajął jednak dość odległe 42 miejsce, wśród 81 startujących zawodników.

Po zakończeniu igrzysk Andrzej Czarniak startował w narciarstwie alpejskim jeszcze przez kilka sezonów i chociaż w dalszym ciągu zaliczał się do czołówki pol-

skich alpejczyków, to jednak nigdy nie został w żadnej konkurencji ani mistrzem, ani wicemistrzem Polski. W narciarskich mistrzostwach Polski w 1951 r. był 4 w biegu zjazdowym, a w 1952 r. – 5 w slalomie, 7 w slalomie gigancie i 9 w biegu zjazdowym. W roku 1953 był 6 w slalomie, w następnym roku 8 w tej konkurencji oraz w 1955 r. był znowu 6 w slalomie i 5 w kombinacji alpejskiej.

W grudniu 1952 r. zmarł jego ojciec i w następnym roku, ze względu na sytuację rodzinną Andrzej Czarniak przeniósł się z Wrocławia do Krakowa, kontynuując studia na Politechnice Krakowskiej nadal na Wydziale Architektury. Studia w Krakowie ukończył w 1960 r. i uzyskał dyplom magistra inżyniera architekta*.

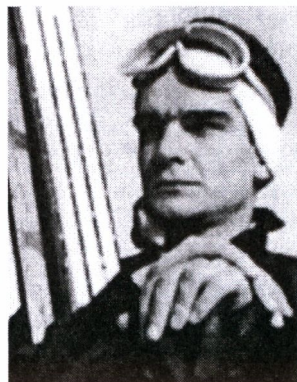
Karierę zawodniczą Andrzej Czarniak zakończył pod koniec lat pięćdziesiątych, ale nie zerwał swych kontaktów ze sportem i po ukończeniu studiów przez wiele lat był działaczem w Polskim Związku Narciarskim, pracując jednocześnie w swoim zawodzie.

Zmarł 23 lutego 1985 r. w Nowym Sączu, a został pochowany w swym rodzinnym mieście Zakopanem na cmentarzu „Na Pęksowym Brzyzku”. Pozostawił żonę i córkę.

* Materiały z Archiwum PK Nr 2249/28.

Włodzimierz Czarniak (1934–1964)

olimpijczyk Igrzysk Zimowych w 1956 r.
w Cortina d'Ampezzo
narciarz alpejczyk

Włodzimierz Czarniak urodził się 26 maja 1934 r. w Zakopanem, w rodzinie Jędrzeja i Bronisławy z Gąsieniców Ciulańców. Był młodszym bratem Andrzeja Czarniaka, również narciarza i olimpijczyka Igrzysk Zimowych w 1952 r.

Włodzimierz Czarniak narciarstwo uprawiał właściwie od lat dzieciennych i to zarówno konkurencje klasyczne jak i alpejskie. Początkowo w zawodach startował jako zawodnik SNPTT Zakopane i w barwach tego klubu kilkakrotnie zdobył tytuł mistrza Polski juniorów w narciarstwie alpejskim.

Do szkoły powszechnej zaczął uczęszczać jeszcze w czasie okupacji niemieckiej, a ukończył ją już po wyzwoleniu. Następnie uczył się w Technikum Budowlanym w Zakopanem i tam w 1952 r. zdał egzamin maturalny. W roku 1952 pierwszy raz wyjechał za granicę na zawody narciarskie do NRD, a w październiku 1953 r. został studentem na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, lecz wówczas Wydział ten zaliczał się jeszcze do Wydziałów Politechnicznych AGH (aż do roku 1954). W tym czasie dla Włodzimierza Czarniaka, obok nart, rysowanie, projektowanie, architektura stanowiły sens życia i wielokrotnie powtarzał, że gdyby go to nie pasjonowało, to nigdy nie podjąłby takich studiów. Podczas nauki na Politechnice nie zanieczywał jednak narciarstwa i jeszcze zimą 1953 r., będąc wówczas zawodnikiem Kolejarskiej Zakopane, wraz z grupą zakopiańskich studentów Politechniki oraz z trenerem AZS Zakopane Stefanem Dziedzicem, zorganizował I Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w narciarstwie. Ponadto w 1956 r. reprezentował Polskę na Akademickich Mistrzostwach Świata rozegranych w Zakopanem, zdobywając tam złoty medal w biegu zjazdowym, srebrny w slalomie gigancie i brązowy w slalomie specjalnym.

W tym samym roku Włodzimierz Czarniak, reprezentujący wówczas barwy Startu Zakopane został także zakwalifikowany do reprezentacji Polski na VII Zimowe Igrzyska Olimpijskie odbywające się we włoskiej miejscowości Cortina D'Ampezzo, w których zajął 28 miejsce w slalomie gigancie, wśród 95 zawodników startujących w tej konkurencji.

Poolimpijski rok 1957 był dla niego pechowy, gdyż złamał wówczas nogę i dopiero po upływie kilku miesięcy zdołał wrócić do pełni sił i formy sportowej.

W roku 1958 Włodzimierz Czarniak zdobył swój pierwszy tytuł mistrza Polski wśród seniorów, wygrywając slalom gigant, a ponadto zajął 2 miejsce w biegu zjazdowym. W następnym roku został dwukrotnym wicemistrzem Polski w biegu zjazdowym i slalomie gigancie, a w 1960 r. zdobył tytuł mistrza Polski w kombinacji alpejskiej i slalomie specjalnym (łącznie był 3 razy mistrzem Polski i 3 razy wicemistrzem).

W międzyczasie, bo w październiku 1958 r. ukończył studia na Politechnice Krakowskiej uzyskując dyplom magistra inżyniera architekta*. W tym samym roku, jeszcze przed uzyskaniem dyplomu, wystartował w Narciarskich Mistrzostwach Świata FIS odbywających się w Badgastein i zajął w nich 25 miejsce w biegu zjazdowym oraz też 25 miejsce w slalomie gigancie.

W 1960 r. Włodzimierz Czarniak poślubił Małgorzatę Borusewicz, studentkę historii sztuki, którą poznał będąc jeszcze studentem. Mimo ukończenia studiów nadal łaknął on wiedzy, ciągle uczył się języków obcych, z żoną wiele też podróżował pragnąc poznawać świat, jego piękno i starał się utrwalać to na fotografiach.

W 1962 r. wraz z polską ekipą wyjechał na Narciarskie Mistrzostwa Świata FIS do Chamonix. Tam jednak okazało się, że wobec nie wydania wiz zawodnikom z NRD, ekipy z krajów socjalistycznych, w tym również z Polski, wycofały się z mistrzostw na znak protestu. W przeddzień tych wydarzeń, podczas treningu na trasie biegu zjazdowego Włodzimierz Czarniak miał groźny upadek, na skutek którego doznał rozległego wstrząsu mózgu, pęknięcia podstawy czaszki i odwieziono go do francuskiego szpitala. Długotrwałe leczenie i rekonwalescencja wykluczyły go z uprawiania sportu, a po powrocie do kraju spotkał się z całkowitą obojętnością i brakiem zainteresowania zarówno ze strony środowiska jak i władz polskiego sportu. W drugiej połowie 1962 r. Włodzimierz Czarniak wyjechał więc do Szwajcarii i w Genewie podjął pracę w biurze projektów, mieszkając tam wspólnie z przyjaciółmi z Krakowa: Zbigniewem Łagodzkiem i Zbigniewem Janiszewskim, lekkoatletą i olimpijczykiem z 1956 r. Przebywając i pracując w obcym kraju oraz okresowo odczuwając silne bóle głowy wynikłe z odniesionych urazów, Włodzimierz Czarniak przeżywał też wiele sytuacji stresujących, co powodowało powstawanie u niego licznych kompleksów. Sam podejrzewał, że pojawiły się u niego symptomy choroby psychicznej. Po licznych konsultacjach u neurologów i psychiatrów, lekarze wydali jednoznaczna opinię, że jest zdrowy psychicznie.

Powrócił wówczas do kraju i podjął treningi narciarskie, chcąc koniecznie zakwalifikować się do polskiej ekipy na zbliżające się Zimowe Igrzyska Olimpijskie w 1964 r. Jego nadzieje wkrótce rozwiały się, gdyż decyzją władz sportowych nie

* Materiały z Archiwum PK Nr 2491/167.

został włączony do kadry olimpijskiej, co było dla niego wielkim rozczarowaniem i spowodowało nasilenie się stanów depresyjnych.

29 stycznia 1964 r., w dniu otwarcia Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Innsbrucku, Włodzimierz Czarniak w krakowskim hotelu „Grand” popełnił samobójstwo.

Kilka dni później w Zakopanem odbył się jego pogrzeb na cmentarzu dla zasłużonych „Na Pęksowym Brzyzku”.

Wiesław Glos

dwukrotny olimpijczyk
Igrzysk Letnich
w 1960 i 1964 r.
szermierz, szpadzista

Wiesław Albin Glos urodził się 12 września 1936 r. w Krakowie. Jego ojciec Albin (przed I wojną światową jego nazwisko pisano – „Gluz”) z zawodu był majstrom budowlanym (działał też w zarządzie Klubu Sportowego „Zwierzyniecki”), a matką była Antonina z Tylków, z krakowskiego Zwierzyńca*. Wiesław Glos ma jeszcze młodszą siostrę, Lucynę (urodzoną w 1942 r.), która podobnie jak on, także uprawiała szermierkę.

Po ukończeniu szkoły podstawowej Wiesław Glos uczęszczał do III Liceum im. Jana Kochanowskiego w Krakowie i jeszcze jako uczeń tegoż Liceum w 1952 r. zaczął uprawiać szermierkę, zostając zawodnikiem Klubu Sportowego „Budowlani”. W następnym roku wystąpił w tzw. pierwszym kroku szermierczym, zajmując 2 miejsce w szabli, a już w 1954 r. został powołany do reprezentacji Polski juniorów w szpadzie.

W tymże roku zdał egzamin maturalny i jesienią rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej**. Studiując, nadal uprawiał szermierkę ograniczając się do jednej broni – szpady i w 1956 r. podczas mistrzostw Polski seniorów zajął 8 miejsce w turnieju indywidualnym w szpadzie. Od 1957 roku Wiesław Glos reprezentował już barwy Krakowskiego Klubu Szermierzy, gdyż wówczas zlikwidowano sekcję szermierczą w KS „Budowlani”, a zawodnicy i działacze tej sekcji utworzyli nowy jednosekcyjny Klub Sportowy (KKSz) o wyżej wymienionej nazwie.

W tymże roku Wiesław Glos został mistrzem Polski juniorów (do 21 lat) w szpadzie i zajął 4 miejsce w tej broni podczas mistrzostw świata juniorów. W mistrzostwach Polski seniorów w szpadzie zajął natomiast 3 miejsce (był to pierwszy jego medal wśród seniorów) i pierwszy raz wyjechał na Szermiercze Mistrzostwa Świata, gdzie wraz z drużyną polskich szpadzistów sklasyfikowano go na 8 miejscu.

* Z wywiadu z Wiesławem Glosem przeprowadzonego w październiku 2002 r.

** Materiały z Archiwum PK Nr 2262/327.

W latach 1958–1959 Wiesław Glos był mistrzem Polski w szpadzie, a ponadto w roku 1959 podczas Mistrzostw Świata w Budapeszcie był o krok od zdobycia medalu w turnieju indywidualnym w szpadzie, ostatecznie plasując się na 4 miejscu. W tymże roku wystąpił także w Akademickich Mistrzostwach Świata w Turynie, gdzie wraz z kolegami z drużyny zajął 2 miejsce i zdobył srebrny medal w turnieju drużynowym w szpadzie.

Następny rok, 1960, był rokiem Igrzysk Olimpijskich w Rzymie i Wiesław Glos został zakwalifikowany do ekipy reprezentującej Polskę, jednakże nie odniósł większych sukcesów. W turnieju indywidualnym w szpadzie odpadł w 1/4 finału i podobnie było w turnieju drużynowym. W walce o ćwierćfinał polska drużyna musiała rozegrać dodatkowy mecz z drużyną Luksemburga. Mecz zakończył się idealnym remisem i o dalszym awansie miała zadecydować dodatkowa walka. Polaków reprezentował Wiesław Glos, który wcześniej wygrał 3 walki z Luksemburczykami, a jego przeciwnikiem był E. Gutenkauf. Niestety Polak tę walkę przegrał 2:5 i nasi szpadziści odpadli z turnieju.

Po Igrzyskach w Rzymie Wiesław Glos skupił się głównie na studiowaniu architektury, co odbiło się na jego wynikach w szermierce i mimo że nadal był w ścisłej czołówce polskich szpadzistów, to na mistrzostwach Polski nie zajmował już miejsc medalowych. Studia ukończył w roku 1964 i w tymże roku w grudniu ożenił się z Ludwiką Salawą, którą poznał na sali szermierczej. Jeszcze przed ślubem Wiesław Glos drugi raz wystartował w Igrzyskach Olimpijskich, odbywających się w 1964 r. w Tokio. Tam wystąpił tylko w turnieju indywidualnym w szpadzie, w którym odpadł w drugiej turze eliminacji.

Po tych Igrzyskach już mniej czasu poświęcał na szermierkę, natomiast więcej na pracę zawodową, gdyż został asystentem w Katedrze Projektowania Budynków Użyteczności Publicznej na Politechnice Krakowskiej. W roku 1972 przeszedł na stanowisko starszego wykładowcy, a w roku 1974 ostatni raz wystartował w krajowym turnieju klasyfikacyjnym Polskiego Związku Szermierczego, zajmując w nim 3 miejsce w szpadzie i na tym postanowił zakończyć swoją karierę sportową.

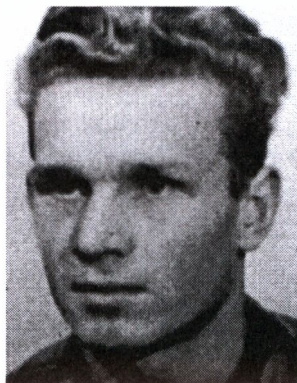
W ramach działalności związanej z pracą na Politechnice Krakowskiej, powierzano mu wiele funkcji, w tym także z wyboru. Wielokrotnie wybierano go na członka Rady Wydziału Architektury i tę funkcję pełnił nieprzerwanie w latach 1968–1997. Ponadto przez 4 kadencje był członkiem Senatu Politechniki Krakowskiej.

Mgr inż. Wiesław Glos jest też autorem i współautorem architektonicznych projektów obiektów użyteczności publicznej, z których najważniejsze to: budynki i wnętrza „Orbisu” w Krakowie, Krośnie, Rzeszowie i Przemyślu; projekt kościoła w Prokocimiu Nowym w Krakowie, który budowano w latach 1981–1999; projekt przebudowy i renowacji Pałacu Ślubów w Tarnowie. Brał również udział w konkursach architektonicznych, w których największym jego osiągnięciem (w zespole) była III nagroda (przy braku II) w konkursie międzynarodowym na projekt gmachu Opery w Sofii.

Od roku 2002 mgr inż. Wiesław Glos przebywa na emeryturze.

Aleksander Habela

olimpijczyk
Igrzysk Zimowych
w Cortina d'Ampezzo w 1956 r.
bobsleista

Aleksander Bronisław Habela urodził się 10 maja 1933 r. w Nowym Sączu w rodzinie Józefa i Władysławy z domu Mólka. Po ukończeniu szkoły podstawowej dalszą naukę kontynuował w Technikum Kolejowym nr 4 w Nowym Sączu.

W tym też czasie zaczął uprawiać piłkę nożną jako zawodnik nowosądeckiego klubu „Kolejarz – Sandecja”. Wkrótce jednak zainteresował się sportem bobslejowym i w 1951 r. został zawodnikiem sekcji bobslejowej w Terenowym Kole Sportowym „Spójnia” w Nowym Sączu. W tymże roku zdobył tytuł wicemistrza Polski w konkurencji czwórek (jego partnerami byli: Stefan Ciapała, Jerzy Olesiak i Józef Szymański), a sukces ten powtórzył w 1952 i 1953 r. W roku 1954, startując nadal z tymi samymi partnerami, Aleksander Habela został mistrzem Polski w konkurencji czwórek bobslejowych.

Również w roku 1954 zdał egzamin maturalny w Technikum Kolejowym w Nowym Sączu i nadal kontynuował uprawianie sportu bobslejowego. W następnym roku w parze z E. Zachatyńskim został wicemistrzem Polski w konkurencji dwójek, lecz już jako zawodnik nowosądeckiej „Sparty”, gdyż wówczas jego dotychczasowy klub przyjął taką nazwę.

W roku 1955 wystartował też na mistrzostwach Europy juniorów, zajmując 4 miejsce w dwójkach bobslejowych wraz z Jerzym Olesiakiem.

W roku 1956 Aleksander Habela został zakwalifikowany do polskiej reprezentacji olimpijskiej na Igrzyska Zimowe rozgrywane we włoskiej miejscowości Cortina d'Ampezzo. Wystąpił tam w konkurencji czwórek bobslejowych i wraz ze swymi stałymi partnerami: Stefanem Ciapałą, Jerzym Olesiakiem i Józefem Szymańskim, zajął 15 miejsce wśród 21 załóg z 13 krajów.

W roku 1957 wystartował w bobslejowych mistrzostwach świata zajmując 7 miejsce w konkurencji dwójek oraz 14 miejsce w konkurencji czwórek, a w roku następnym na mistrzostwach Europy był 9 w konkurencji dwójek. Aleksander Habela nadal był zawodnikiem tego samego nowosądeckiego klubu, który w 1957 r.

przyjął nazwę „Sparta – Dunajec”, a w 1959 r. – Wojskowo-Cywilny Klub Sportowy „Dunajec”. Kończąc karierę zawodniczą Aleksander Habela nie zaniechał jednak aktywności ruchowej i zaczął uprawiać jogę, a także stał się częstym bywalcem kortów tenisowych.

Po zdaniu matury Aleksander Habela podjął pracę w zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Nowym Sączu, wkrótce obejmując tam stanowisko Głównego Mechanika. W roku 1966 rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym (Studium Zaoczne, specjalność: Pojazdy Szynowe) na Politechnice Krakowskiej, które ukończył w 1971 r. uzyskując tytuł inżyniera mechanika*.

Po kilkunastu latach działalności zawodowej zmienił on miejsce pracy i objął funkcję dyrektora Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nowym Sączu.

Po odejściu na emeryturę Aleksander Habela został członkiem Rady Nadzorczej Sądeckich Wodociągów, a później Sądeckiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Aktualnie nadal mieszka w Nowym Sączu.

* Materiały z Archiwum PK Nr 4547A poz. 36.

Zbigniew Janiszewski

olimpijczyk
Igrzysk Letnich
w 1956 r. w Melbourne
lekkoatleta, tyczkarz

Zbigniew Stanisław Janiszewski urodził się 16 sierpnia 1931 r. w Krakowie jako syn Bronisława i Ireny z Zubilewiczów. Jego ojciec był zawodowym wojskowym, chorążym w batalionie samochodowym stacjonującym w Krakowie. Zbigniew Janiszewski stracił ojca we wczesnej młodości, gdyż zginął on w czasie napaści Niemiec na Polskę w 1939 r.

We wrześniu 1939 r. Zbigniew Janiszewski wraz z rodziną został ewakuowany na Węgry skąd powrócił dopiero po zakończeniu wojny w 1945 r. Wówczas on i jego rodzina zamieszkali w Krakowie, gdzie uczęszczał do gimnazjum do 1949 r. W latach 1949–1952 uczył się w Państwowym Technikum Budownictwa Przemysłowego w Warszawie i tam w 1952 r. zdał egzamin maturalny*.

Będąc jeszcze uczniem gimnazjum, Zbigniew Janiszewski zapisał się do sekcji lekkoatletycznej Kolejowego Klubu Sportowego „Olsza” w Krakowie i tam zaczął uprawiać różne konkurencje, lecz wkrótce skupił się głównie na skoku o tyczce. Już w 1949 r. z wynikiem 3,30 m był klasyfikowany na początku drugiej dziesiątki najlepszych tyczkarzy w Polsce, a w roku 1950, z takim samym wynikiem zajął 6 miejsce w zawodach o mistrzostwo Polski. Był wówczas reprezentantem „Kolejarza” Kraków, gdyż jego klub zmienił swą nazwę na „Kolejarz”.

Po zdaniu matury Zbigniew Janiszewski odbywał służbę wojskową do listopada 1953 r. i w tym okresie startując w zawodach sportowych reprezentował barwy najpierw OWKS, a później CWKS Kraków. W 1953 r. podczas lekkoatletycznych mistrzostw Polski zajął 3 miejsce w skoku o tyczce, pokonując wysokość 3,80 m, a w roku następnym został już mistrzem Polski z wynikiem 4,15 metra. W roku 1953 pierwszy raz wystąpił w reprezentacji Polski podczas lekkoatletycznego meczu z drużyną NRD rozegranego w Jenie, w którym zajął 2 miejsce, za polskim tyczkarzem Adameczykiem. W meczach lekkoatletycznych reprezentacji Polski startował łącznie 13 razy, odnosząc dwa zwycięstwa w skoku o tyczce: w 1956 r. w meczu z lekkoatle-

* Materiały z Archiwum PK Nr 2252/90.

tami Francji i w 1957 r. w meczu z NRD, a ostatni jego występ w naszej reprezentacji miał miejsce w 1959 r. w meczu z reprezentacją Wielkiej Brytanii w Londynie.

W marcu 1954 r. Zbigniew Janiszewski został studentem Wydziału Architektury wchodzącego jeszcze wtedy w skład Wydziałów Politechnicznych AGH i nadal uprawiał lekkoatletykę reprezentując pion sportowy CRZZ jako zawodnik „Kolejarza” Kraków. W tymże roku podczas mistrzostw Polski zajął 3 miejsce w skoku o tyczce, a w roku następnym drugi raz w swej karierze został mistrzem Polski w tej konkurencji.

W roku 1956 przypadły Letnie Igrzyska Olimpijskie w Melbourne i w tymże roku Janiszewski uzyskał swój najlepszy wynik w skoku o tyczce, 4,41 m, co zapewniło mu kwalifikację do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Reprezentował on wówczas barwy „Olszy” Kraków, gdyż wtedy to jego klub „Kolejarz” powrócił do swej dawnej nazwy. Na igrzyskach w Melbourne Janiszewski w eliminacjach łatwo uzyskał wymaganą wysokość 4,15 m, lecz w finałowym konkursie tylko powtórzył ten wynik i ostatecznie zajął 12 miejsce, a gdyby skoczył w granicach swego rekordu życiowego byłby sklasyfikowany na 4 miejscu.

W roku 1957 rekord Europy w skoku o tyczce wynosił 4,51 m i właśnie ten rekordowy wynik postanowił pobić Zbigniew Janiszewski. Próba odbyła się podczas zawodów krajowych lecz jego skok na wysokość 4,52 był minimalnie nieudany, gdyż lekkie muśnięcie poprzeczki spowodowało jej upadek. W tymże roku trzeci raz w swej karierze został mistrzem Polski w skoku o tyczce, a ponadto jako wszechstronny lekkoatleta sporadycznie startował też w dziesięcioboju i w 1957 r. uzyskał w tej konkurencji najlepszy wynik w Polsce. W 1955 r. Zbigniew Janiszewski otrzymał tytuł „Mistrza Sportu”.

Na przełomie lat 50. i 60. został zapoczątkowany światowy przełom w skoku o tyczce, bowiem zaczęto stosować bardziej sprężyste tyczki z włókien szklanych zamiast tradycyjnych tyczek bambusowych i metalowych, co spowodowało, że rekord świata wkrótce doprowadzono do rezultatu 5,20 m (1963 r.). W Polsce tyczki ze szklanego włókna były wówczas niedostępne i Zbigniew Janiszewski zniechęcony taką sytuacją wkrótce, w 1962 r. zakończył swą karierę sportową.

Wcześniej, bo w roku 1960 ukończył studia na Politechnice Krakowskiej, uzyskując dyplom mgr inż. architekta**, a po podjęciu decyzji o zakończeniu kariery sportowej, od 1962 r. przebywa za granicą. Początkowo pracował jako architekt w Szwajcarii, lecz po kilku latach wyjechał do USA. Tam pracował również jako architekt oraz jako przedsiębiorca i handlowiec, dorabiając się własnej firmy. Obecnie nadal mieszka w USA.

Zbigniew Janiszewski w latach 1957–1961 był żonaty z Barbarą Lerczak, czołową polską lekkoatletką i trzykrotną uczestniczką Igrzysk Olimpijskich, zmarłą w 2001 r.

** Tamże.

Bogna Krasnodębska-Gardowska (1900–1986)

olimpijka Igrzysk Letnich
w Berlinie w 1936 r.
w dziedzinie malarstwa

Bogna Krasnodębska urodziła się 19 marca 1900 r. w Sosnowcu jako córka Aleksandra Filipa, z zawodu urzędnika bankowego i Marii Pauliny z Czajkowskich. Miała brata Kazimierza, z zawodu inżyniera chemika i siostrę Wandę (po mężu Reichertowa), z zawodu artystkę malarzkę.

W swym rodzinnym mieście Bogna Krasnodębska uczęszczała do Żeńskiej Szkoły Handlowej Józefy Siwikowej, a po jej ukończeniu (1917 r.) pierwsze wykształcenie w dziedzinie sztuk plastycznych zdobywała na Kursach Pedagogicznych dla Nauczycieli Rysunku w Warszawie, w latach 1918–1921*. Po ukończeniu kursów pracowała jako nauczycielka rysunku w kilku gimnazjach warszawskich, a jako nauczycielka grafiki w Szkole Rzemiosł i Sztuk Zdobniczych w Warszawie (1933–1935).

W roku 1923 podjęła studia na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (studium m.in. u prof. Miłosza Kotarbińskiego i prof. Władysława Skoczylasa), które ukończyła w 1930 r., wykonując pracę dyplomową z dziedziny grafiki. Jeszcze w okresie studiów została członkiem stowarzyszenia artystycznego RYT (1925–1939) oraz członkiem Związku Polskich Artystów Grafików. Stowarzyszenie RYT założyli dwaj profesorowie warszawskiej ASP, Władysław Skoczylas i Ludwik Gardowski, a skupiało ono głównie uczniów obu profesorów.

Bogna Krasnodębska-Gardowska tworzyła głównie drzeworyty barwne o tematyce religijnej, rodzajowej i pejzażowej. W początkowym okresie była też zainteresowana miedziorytem, litografią i linorytem. Inspirowała ją również sztuka ludowa, a jej prace często miały charakter cykli tematycznych. Za swoje grafiki otrzymała szereg nagród i wyróżnień m.in. srebrny medal na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 r., medal brązowy na wystawie w Padwie w 1931 r. oraz została laureatką d'Or na Międzynarodowej Wystawie „Sztuka i Technika” w Paryżu w 1937 r. W 1930 r., po otrzymaniu stypendium z Funduszu Kultury Narodowej, przebywała w Paryżu.

* Archiwum PK, teczka osobowa Bogny Krasnodębskiej-Gardowskiej.

W 1936 r. w Berlinie odbywały się Letnie Igrzyska Olimpijskie, w ramach których, oprócz konkurencji sportowych, przeprowadzono również konkursy w dziedzinach literatury i sztuki, a ich zwycięzców nagrodzono takimi samymi medalami jak sportowców. Bogna Krasnodębska-Gardowska wzięła udział w olimpijskim konkursie w dziedzinie malarstwa, w kategorii prac graficznych, ale nie uzyskała żadnej nagrody ani wyróżnienia (nie jest też znany tytuł jej pracy).

W okresie okupacji niemieckiej, w latach 1940–1944 była nauczycielką rysunku w ramach Tajnych Kompletów, a jednocześnie pracowała jako kucharka w Kuchni dla Artystów Plastyków w Warszawie. W roku 1945 przebywała na Podhalu, a później, od 1947 r. zamieszkała w Krakowie. W latach 1948–1966 prowadziła zajęcia z krakowskimi studentami, będąc zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Rysunku i Rzeźby** na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej (w latach 1945–1954 Wydział Architektury należał do tzw. Wydziałów Politechnicznych AGH).

W tym okresie należała do grupy artystycznej „9 Grafików”, będącej kontynuacją przedwojennej grupy RYT, a także do grupy „Zagłębie”. Po wojnie jej prace były prezentowane na indywidualnych wystawach w Warszawie (1948), Krakowie (1957), Toruniu (1964), Opolu (1966) i w Szczecinie (1967).

W roku 1965 zmarł jej mąż, profesor Ludwik Gardowski. Rok później przeszła na emeryturę i wówczas zmniejszyła się też aktywność twórcza Bogny Krasnodębskiej-Gardowskiej.

Bogna Krasnodębska-Gardowska zmarła 21 stycznia 1986 r. w Krakowie.

** Tamże.

Czesław Lorenc

olimpijczyk
Igrzysk Letnich w 1952 r.
w Helsinkach
wioślarz

Czesław Ignacy Lorenc urodził się 14 kwietnia 1925 r. w Jaśle w rodzinie Ignacego, z zawodu kolejarza oraz Zofii z Parysiów. W latach trzydziestych mieszkał z rodzicami w Mielcu i tam w 1937 r. ukończył szkołę powszechną, a w latach 1938–1939, dwie klasy gimnazjalne.

W okresie okupacji niemieckiej od 1940 r. w Mielcu uczęszczał do szkoły handlowej i aby uniknąć przymusowego wywiezienia na roboty do Niemiec, podjął pracę w warsztacie mechanicznym. W 1943 r. ukończył Wieczorowe Kursa Techniczne w Mielcu, a później w ramach tajnego nauczania 3 i 4 klasę gimnazjalną. W czerwcu 1945 r., już po wyzwoleniu Mielca, Czesław Lorenc zdał maturę w Liceum im. Stanisława Konarskiego w Mielcu, a w listopadzie tegoż roku został przyjęty na I rok studiów na Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej. Studiował tam do 1947 r., kiedy to przeniósł się na Wydział Komunikacji (Oddział Lotniczy), będący wówczas jednym z trzech Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej w Krakowie. Studia ukończył w grudniu 1951 r. i uzyskał tytuł magistra nauk technicznych, inżyniera mechanika*.

Czesław Lorenc, zanim ukończył studia, zainteresował się lotnictwem i latał jako pilot szybowcowy i samolotowy, a w 1950 r. został członkiem Ligi Lotniczej. Ponadto interesował się też innymi dyscyplinami sportu, zostając w 1947 r. zawodnikiem najpierw sekcji kajakowej, a później wioślarskiej w krakowskim AZS.

Właśnie jako wioślarz odniósł liczące się sukcesy sportowe, gdyż w tej dyscyplinie sportu reprezentował Polskę na Igrzyskach Olimpijskich, a ponadto był akademickim mistrzem świata oraz mistrzem Polski. Sukcesy te osiągnął startując w konkurencji dwójek ze sternikiem wraz z Romualdem Tomaszem (student WSE Kraków) i jako sternikiem Zdzisławem Michalskim (student architektury na Wydziałach Politechnicznych AGH w Krakowie).

Pierwszy swój sukces międzynarodowy, wraz z partnerami z dwójki ze sternikiem, Czesław Lorenc odniósł w Budapeszcie w 1951 r. Tam podczas wioślarskiego

* Materiały z Archiwum PK Nr 317/211.

trójmecz: Węgry–Polska–Czechosłowacja zwyciężył w wyścigu dwójek ze sternikiem i jeszcze w tym samym roku w Berlinie został akademickim mistrzem świata, a następnie mistrzem Polski w tej konkurencji.

Te sukcesy spowodowały, że dwójka ze sternikiem krakowskiego AZS-u (Lorenc, Tomas, Michalski) została objęta przygotowaniem do udziału w nadchodzących Igrzyskach Olimpijskich w Helsinkach w 1952 r. Tuż przed igrzyskami osada AZS Kraków zwyciężyła w zawodach w Moskwie, pokonując reprezentacyjną osadę Związku Radzieckiego i została zakwalifikowana do Igrzysk w Helsinkach. Tam nasi reprezentanci w wyścigu eliminacyjnym zajęli 2 miejsce, następnie 3 miejsce w półfinale i w repeażu w walce o finał niestety przegrali z osadą Danii. Tym samym polska dwójka ze sternikiem (Lorenc, Tomas, Michalski) została sklasyfikowana na miejscu 6–8, na 15 osad startujących w tej konkurencji (w finale było 5 osad).

W 1953 r., Czesław Lorenc wraz z partnerami z krakowskiego AZS, Tomaszem i Michalskim ponownie wystartował w akademickich mistrzostwach świata, zajmując tym razem 2 miejsce w swej konkurencji, a po tych zawodach rozegranych w Bukareszcie nasi wioślarze jechali na mistrzostwa Europy do Kopenhagi. Niestety w ostatniej chwili Lorenc wraz z Tomaszem zostali wycofani z polskiej ekipy i powrócili do kraju. Pomimo tego incydentu Lorenc, jeszcze w tymże roku odniósł dwa sukcesy, ale w konkurencji czwórek ze sternikiem. Startując w osadzie krakowskiego AZS wraz z Tomaszem, Adamikiem, Teodorowiczem i sternikiem Michalskim, w 1953 r. odniósł zwycięstwo w akademickich mistrzostwach Polski, a następnie we wioślarskich mistrzostwach Polski.

W tym okresie Czesław Lorenc pracował od 1952 r. w Biurze Projektów Nowej Huty „Biprostal”, a od 1956 r. jako starszy konstruktor w Biurze Konstrukcyjnym Aeroklubu PRL w Krakowie.

W 1958 r. Czesław Lorenc wziął udział w Mistrzostwach Europy rozegranych w Poznaniu. Tam wystąpił w konkurencji dwójek bez sternika i ze Zdzisławem Adamikiem zajął 6 miejsce. Kilka dni wcześniej, także z Adamikiem został wicemistrzem Polski w tej konkurencji. W następnym roku Czesław Lorenc postanowił zakończyć swą karierę w tej dyscyplinie sportu.

Po zakończeniu kariery wioślarskiej poświęcił się głównie pracy zawodowej oraz sportom lotniczym. W 1975 r. Czesław Lorenc wyjechał do Kanady i tam w latach 1975–1979 pracował w biurze „Drgremont” Water Treatment, a później w zakładach lotniczych „Canadair” (obecnie „Bombardier”) do 1993 r., do chwili przejścia na emeryturę.

Czesław Lorenc od 1952 r. był żonaty z Barbarą Starkiewicz, była wioślarką z wrocławskiego AZS-u, z którą miał córkę Zofię (ur. w 1953 r.), lecz w chwili obecnej obie już nie żyją**.

Za osiągnięcia sportowe Czesław Lorenc otrzymał w 1953 r. tytuł „Mistrza Sportu”.

** Z wywiadu z Czesławem Lorencem przeprowadzonego w listopadzie 2004 r.

Czesław Marchewczyk (1912–2003)

trzykrotny olimpijczyk
Igrzysk Zimowych w 1932, 1936 i 1948 r.
hokeista na lodzie

Czesław Karol Marchewczyk urodził się 1 października 1912 r. w Krakowie, w rodzinie Michała Marchewczyka, z zawodu stolarza i Heleny z Marczyńskich.

Dzieciństwo spędził w domu rodzinnym w Krakowie, a w 1918 r. rozpoczął naukę w Szkole Powszechnej im. św. Barbary przy ul. Szujskiego. Już wówczas, dzięki swojemu ojcu, zaczął interesować się sportem. Latem grał w piłkę nożną i pływał, a zimą jeździł na łyżwach i nartach. Również starszy jego brat Józef (ur. w 1908 r.) uprawiał różne dyscypliny sportu jak: kajakarstwo, pływanie, piłkę nożną i hokej na lodzie, a także siostra Zofia (ur. w 1911 r.), trenowała pływanie i jeździła na nartach.

Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1922 r. Czesław Marchewczyk podjął dalszą naukę w IX Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczym im. Hoene-Wrońskiego w Krakowie.

W styczniu 1926 r., wraz z kilkoma kolegami z IX Gimnazjum zapisał się do sekcji hokejowej „Sokoła” w Krakowie i rozpoczął treningi w Parku Krakowskim, gdyż tam znajdowała się ślizgawka. Już w lutym tegoż roku pierwszy raz wystąpił w drużynie hokejowej „Sokoła” w meczu wygranym w stosunku 2:1 z hokeistami KS „Cracovii”. Po tym meczu kierownik sekcji hokejowej „Cracovii” Zygmunt Szembek poprosił rodziców Czesława Marchewczyka, aby pozwolili synowi grać w barwach klubowych i od tej pory został on zawodnikiem tego klubu sportowego.

W okresie gdy Marchewczyk był uczniem IX Gimnazjum, grając w hokeja w drużynie „Cracovii”, występował pod pseudonimem „Trzesiewicz” lub „Majewski”. Powodem tego było rozporządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zabraniające uczniom szkół podstawowych i średnich przynależności do klubów sportowych.

W styczniu 1930 r. Czesław Marchewczyk pierwszy raz został powołany do hokejowej reprezentacji Polski na mistrzostwa świata odbywające się w tymże roku w Chamonix. Tam polska drużyna zajęła 5 miejsce, ale Marchewczyk, który był

zawodnikiem rezerwowym, wystąpił tylko w jednym meczu z Japonią, wygranym przez Polaków 5:0 i zdobył w nim 2 bramki. Po powrocie do kraju dowiedział się, że jest zawieszony w prawach ucznia za udział w hokejowych mistrzostwach świata, gdyż mimo otrzymanej zgody ze strony ministerstwa, takiego pozwolenia nie wydał mu Kurator Okręgu Krakowskiego. Po długich staraniach kurator zgodził się, aby Czesław Marchewczyk zdawał egzamin ze wszystkich przedmiotów z całości materiału i dopiero po zdaniu tego egzaminu ponownie został wpisany w rejestr uczniów IX Gimnazjum.

W następnym roku hokejowe mistrzostwa świata odbywały się w Polsce w Krynicy, lecz Marchewczyk w nich nie uczestniczył z uwagi na obowiązujący go zakaz wydany przez Ministerstwo Oświecenia Publicznego. Dopiero, gdy w maju 1931 r. zdał egzamin maturalny mógł spokojnie przygotowywać się do udziału w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich, które odbyły się w lutym 1932 r. w Lake Placid. Tam Marchewczyk występował już w podstawowym składzie polskiej drużyny, która po wysokich porażkach z hokeistami Kanady i USA, przegrała także z drużyną Niemiec i ostatecznie zajęła 4 miejsce w turnieju olimpijskim.

Po zdaniu matury Czesław Marchewczyk podjął dalszą naukę w Państwowej Szkole Technicznej w Krakowie, na Wydziale Budownictwa, którą ukończył w 1934 r.

W 1933 r. był on reprezentantem Polski podczas hokejowych mistrzostw świata, rozgrywanych w Pradze i tam wraz z naszą drużyną zajęł 7 miejsce. W rozgrywkach występował jednak nie pod swoim nazwiskiem, lecz pod pseudonimem „Trzesiewicz”, gdyż nie miał zgody swych władz szkolnych na udział w tych mistrzostwach.

Po ukończeniu Szkoły Technicznej Czesław Marchewczyk odbył roczny kurs podchorążych rezerwy, po którym uzyskał stopień wojskowy plutonowego podchorążego, a następnie podjął pracę w Wydziale Architektury krakowskiego magistratu.

Nadal jednak czynnie uprawiał sport i to nie tylko hokej na lodzie, ale również był zawodnikiem drużyny piłki ręcznej 11-osobowej w KS „Cracovia”. W roku 1930, wraz z drużyną piłki ręcznej „Cracovii” zdobył tytuł mistrza Polski, a sukces ten powtórzył w 1933 r. Ponadto, w 1935 r. został powołany do reprezentacji Polski w piłce ręcznej i w tymże roku wystąpił w jednym meczu międzypaństwowym grając przeciwko drużynie Niemiec. Także w roku 1935, wraz z hokeistami „Cracovii”, zajęł 3 miejsce w rozgrywkach o mistrzostwo Polski i trzeci już raz wystąpił w hokejowych mistrzostwach świata rozgrywanych w Davos, zajmując tam z polską drużyną 10 miejsce.

Od 1933 r., kiedy do zawodników „Cracovii” dołączył Andrzej Wołkowski, Czesław Marchewczyk razem z nim oraz z Adamem „Rochem” Kowalskim tworzył słynny bramkostrzelny atak swej drużyny klubowej, a także reprezentacji Polski. W roku 1936 odbywały się kolejne IV Zimowe Igrzyska Olimpijskie w niemieckim mieście Garmisch Partenkirchen. W igrzyskach tych, wraz z polskimi hokeistami,

wystąpił również Czesław Marchewczyk oraz jego partnerzy klubowi – Wołkowski i Kowalski, ale nie był to występ udany gdyż Polacy po porażkach z Kanadą – 1:8 i Austrią – 1:2 oraz po zwycięstwie nad Łotwą – 9:2 (Marchewczyk zdobył 3 bramki), ostatecznie zostali sklasyfikowani dopiero na 9–12 miejscu.

W następnym roku, wraz z hokeistami „Cracovii” Czesław Marchewczyk zdobył tytuł mistrza Polski i kolejny już raz był naszym reprezentantem na hokejowych mistrzostwach świata, rozgrywanych w Londynie, gdzie Polacy zajęli 8 miejsce. Na mistrzostwach świata występował jeszcze dwukrotnie, zajmując w 1938 r. 7–8 miejsce oraz w 1939 r. – 6 miejsce. Ponadto wraz z hokeistami „Cracovii” uczestniczył też w rozgrywkach o mistrzostwo Polski i w 1937 r. został ponownie mistrzem Polski, a w 1939 r., ze swoją drużyną, zajął 6 miejsce.

W 1939 r. gdy wybuchła wojna z Niemcami, a po klęsce wrześniowej nastąpiła okupacja niemiecka, uprawianie sportu w Polsce przez okupanta zostało zakazane.

W roku 1940, a więc w czasie okupacji Czesław Marchewczyk ożenił się z Ireną Filipowską, z zawodu farmaceutką, lecz mimo założenia rodziny podjął działalność konspiracyjną jako żołnierz Armii Krajowej występując pod pseudonimem „Jarzyna”. Wkrótce też, wraz z żoną przeniósł się do podkrakowskiej miejscowości Rząska, gdyż w Kamionce k. Rząski znajdowało się dowództwo jego oddziału. Przebywał tam do 1944 r., lecz potem musiał ukrywać się aby uniknąć aresztowania, aż do chwili wyzwolenia Krakowa w styczniu 1945 roku.

Pod koniec stycznia 1945 r. reaktywowano sekcję hokejową KS „Cracovia”, a w następnym roku odbyły się już pierwsze powojenne mistrzostwa Polski, w których zwyciężyli hokeiści „Cracovii” z Czesławem Marchewczykiem i jego dawnymi partnerami Kowalskim, Wołkowskim i bramkarzem Maciejką na czele. Hokeiści „Cracovii” sukces ten powtórzyli również w roku 1947.

W 1948 r. Czesław Marchewczyk ostatni raz w swej karierze wystąpił w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich, tym razem odbywających się w St. Moritz. Tam polscy hokeiści zajęli dobre 6 miejsce, wygrywając dwa mecze: z Austrią w stosunku 7:5 oraz z Włochami 13:7, lecz pozostałe 6 spotkań zakończyło się ich wysokimi porażkami.

Po tych igrzyskach Czesław Marchewczyk zagrał jeszcze tylko w jednym meczu swej drużyny klubowej, występując w marcu 1948 r. przeciwko hokeistom warszawskiej „Legii” i ze względu na chorobę, zakończył wówczas swą karierę sportową. Łącznie w latach 1930–1948 wystąpił 66 razy w hokejowej reprezentacji Polski, zdobywając dla niej 20 bramek.

W latach 1946–1948 Czesław Marchewczyk pracował w Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego w Krakowie, a następnie aż do 1953 r. w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego w Krakowie, na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw technicznych.

W 1949 r., na podstawie przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego uzyskał tytuł inżyniera budowniczego w zakresie architektury na Wydziale Architektury Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (Wydziały Politechniczne AGH).

W 1953 r. inż. Marchewczyk przeniósł się do Wojewódzkiego Biura Projektów w Krakowie, pracując tam na stanowisku starszego projektanta do 1961 r., kiedy to został pracownikiem Dyrekcji Budowy Osiedli Robotniczych w Krakowie. Następnie, w latach 1966–1970 pracował na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw technicznych w Zarządzie Inwestycji Ośrodków Turystycznych ORBIS w Krakowie, w latach 1970–1973 w Zjednoczeniu Przemysłu Mięsnego w Krakowie jako kierownik działu inwestycji oraz w latach 1973–1975 w Dzielnicowym Zarządzie Budowy Mieszkań – Śródmieście (kierownik działu technicznego), a następnie do 1977 r. w „Energopolu 2” w Krakowie (kierownik inwestycji) kiedy to przeszedł na emeryturę.

Czesław Marchewczyk przez wiele lat działał także społecznie między innymi w swym klubie „Cracovia”, będąc tam członkiem Rady Seniorów. W latach 1953–1966 był ponadto członkiem zarządu Krakowskiego Okręgowego Związku Hokeja na Lodzie i w latach 1957–1967 członkiem zarządu Polskiego Związku Hokeja na Lodzie oraz przewodniczącym Komisji Sprzętowej PZHL. W roku 1959 pełnił również funkcję kapitana sportowego PZHL.

Z inicjatywy inż. Marchewczyka w 1957 r. został założony Komitet Budowy Sztucznego Lodowiska w Krakowie, a po uzyskaniu zgody na budowę od Głównego Komitetu Kultury Fizycznej rozpoczęto prace budowlane, które zakończyły się w dniu 18 stycznia 1961 r. uroczystym otwarciem lodowiska. Ponadto pod koniec lat czterdziestych był on działaczem w sekcji szermierczej KS „Budowlani” w Krakowie, a później Krakowskiego Klubu Szermierzy.

Będąc już na emeryturze inż. Czesław Marchewczyk działał też w Krakowskim Klubie Olimpijczyka, a w ostatnich latach w Małopolskiej Radzie Olimpijskiej.

Zmarł 10 listopada 2003 r. w Krakowie i został pochowany na krakowskim Cmentarzu Rakowickim. Pozostawił żonę Irenę i czworo dzieci: 3 synów (Jacka, Rafała, który w młodości uprawiał lekkoatletykę, Wojciecha – dziennikarza sportowego) i córkę Krystynę.

Był odznaczony między innymi: tytułem Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej (1961 r.), Odznaką Stulecia Sportu Polskiego (1967 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1976 r.), medalem „Za zasługi dla PZHL” (1984 r.), Honorową Odznaką PKOl za zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego i medalem Kalos Kagathos (1994 r.) przyznawanym za wybitne osiągnięcia sportowe i zawodowe.

Józef Marusarz (1926–1996)

trzykrotny olimpijczyk
Igrzysk Zimowych w 1948, 1952 i 1956 r.
narciarz alpejszyk

Józef Marusarz urodził się 25 stycznia 1926 r. w Zakopanem w rodzinie Jędrzeja Marusarza Jarząbka i Agnieszki z Gąsieniców-Danielów. Był bratem dwukrotnego olimpijczyka (1932 i 1936) Andrzeja Marusarza oraz stryjecznym bratem sławnego skoczka narciarskiego i czterokrotnego olimpijczyka, Stanisława Marusarza.

Józef Marusarz narciarstwo uprawiał od dziecka, a pierwszy raz w mistrzostwach Polski wystartował w roku 1939 jako trzynastolatek, zajmując 14 miejsce wśród seniorów w kombinacji alpejskiej. Dalszą jego karierę sportową przerwała II wojna światowa.

W czasie okupacji niemieckiej w 1943 r. zdał egzamin czeladniczy z zakresu rzemiosła ciesielskiego, a po zakończeniu wojny uczęszczał do Państwowego Liceum Budowlanego w Zakopanem, gdzie w 1948 r. zdał egzamin maturalny*.

W tym czasie, mimo nauki w liceum, intensywnie uprawiał narciarstwo, w latach 1946–1949 jako zawodnik SNPTT Zakopane (do tego klubu należał już w 1939 r.), w latach 1950–1962 startując w barwach CWKS Zakopane, a w latach 1963–1964 jako zawodnik WKN Warszawa. Były to dla niego, jak sam wielokrotnie mówił, „najcudowniejsze lata sportu”. W tym okresie 5 razy zdobył tytuł mistrza Polski w narciarstwie alpejskim (w 1947 r. – w slalomie, kombinacji alpejskiej i biegu zjazdowym, w 1948 r. – w slalomie oraz w 1951 r. – w slalomie gigancie) a także 11 razy tytuł wicemistrza (w 1946 r. – w slalomie i kombinacji alpejskiej, w 1948 r. – w kombinacji alpejskiej, w 1950 r. – w biegu zjazdowym, w 1953 r. – w slalomie, w 1954 r. – w kombinacji alpejskiej, slalomie i biegu zjazdowym oraz w 1955 r. – w kombinacji alpejskiej, slalomie i slalomie gigancie).

Ogromnym przeżyciem dla Józefa Marusarza był w 1948 r. pierwszy jego wyjazd na Zimowe Igrzyska Olimpijskie do Saint Moritz. Miał nadzieję, że zajmie tam dobre miejsce zwłaszcza w biegu zjazdowym. Niestety upadek na słynnej „ścianie czarownic” pozbawił go miejsca w czołówce, ale dojechał do mety i sklasyfikowano

* Materiały z Archiwum PK.

go na 35 miejscu na 112 startujących. Nieco lepiej wypadł w slalomie specjalnym, zajmując 31 miejsce oraz w kombinacji alpejskiej gdzie był 27.

W następnym roku, gdy był już studentem Wydziału Architektury na Wydziałach Politechnicznych AGH, został dwukrotnym akademickim mistrzem świata wygrywając bieg zjazdowy i kombinację alpejską, a w roku 1953 był akademickim mistrzem świata w konkurencji slalomu giganta.

W roku 1952 Józef Marusarz ponownie wystartował na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich, które wówczas odbywały się w Oslo i zajął tam 43 miejsce w biegu zjazdowym oraz 48 w slalomie gigancie.

W tymże roku uzyskał tytuł inżyniera architekta, lecz mimo uprawiania sportu nadal kontynuował studia i w roku 1954 został magistrem architektury**.

W roku 1954 Józef Marusarz jedyny raz wystąpił na narciarskich Mistrzostwach Świata zajmując 21 miejsce w biegu zjazdowym, 27 w slalomie specjalnym oraz 12 w kombinacji alpejskiej. Był nadal czołowym polskim narciarzem w konkurencjach alpejskich, został więc po raz trzeci zakwalifikowany do ekipy na Zimowe Igrzyska Olimpijskie odbywające się w 1956 r. w Cortina D'Ampezzo. Ten swój ostatni występ olimpijski zakończył zajmując 35 miejsce w slalomie gigancie, wśród 95 konkurentów.

Po tych igrzyskach narciarstwo uprawiał właściwie tylko dla przyjemności, gdyż coraz bardziej absorbowała go praca zawodowa. Karierę sportową zakończył definitywnie w 1964 r. i wówczas to za osiągnięcia sportowe nadano mu tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu.

Od 1964 r. Józef Marusarz pracował w Biurze Planowania w Zakopanem, a ponieważ dobrze znał język niemiecki i angielski, po kilku latach wyjechał do Wiednia, gdzie przepracował rok. Następnie wyjechał na 3 lata do Kanady, pracując w różnych firmach projektujących budynki wysokościowe, fabryki i centra handlowe. Po powrocie do kraju, przez rok pracował w Bielsku Białej, a później w swym rodzinnym mieście Zakopanem i tam udzielał się również jako działacz sportowy.

Od roku 1952 Józef Marusarz był żonaty z Ireną Krzeptowską, z którą miał dwie córki, Grażynę (ur. w 1954 r.) oraz Katarzynę (ur. w 1958 r.). Zmarł 3 kwietnia 1996 r. w Zakopanem i tam został pochowany.

** Tamże.

Zdzisław Michalski (1928–1985)

olimpijczyk Igrzysk Letnich w 1952 r.
w Helsinkach
wioślarz

Zdzisław Stefan Michalski urodził się 11 lutego 1928 r. w Lidzie, mieście powiatowym w województwie nowogródzkim (obecnie należącym do Białorusi), w rodzinie Marcelego Michalskiego i Bronisławy z Miszkinisów*.

Po zakończeniu II wojny światowej Zdzisław Michalski zdał egzamin maturalny i w październiku 1947 r. rozpoczął studia na Wydziale Architektury, należącym wówczas do Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej w Krakowie. W lutym 1954 r., po zdaniu egzaminu dyplomowego uzyskał tytuł inżyniera architekta, a następnie podjął dalsze studia magisterskie na tym samym Wydziale, który od października 1954 r. wchodził w skład nowo utworzonej Politechniki Krakowskiej. W 1956 r. Zdzisław Michalski ukończył te studia i otrzymał dyplom magistra architektury na podstawie pracy pt. „Ośrodek sportów wodnych w Krakowie”**.

W czasie studiów architektonicznych zainteresował się sportem wioślarskim i w 1949 r. został zawodnikiem sekcji wioślarskiej AZS Kraków, występując zwykle w charakterze sternika ze względu na niską wagę ciała. Pierwszy swój sukces międzynarodowy Zdzisław Michalski odniósł w 1951 r. w Budapeszcie. Tam podczas wioślarskiego trójmeczku: Węgry–Polska–Czechosłowacja, wystąpił w konkurencji dwójek ze sternikiem, mając za partnerów kolegów z AZS Kraków, Czesława Lorenca (studenta Wydziału Mechanicznego na Wydz. Politechnicznych AGH w Krakowie) oraz Romualda Tomasa (studenta WSE Kraków) i odnosząc zwycięstwo w swoim wyścigu. Ponadto jeszcze w tym samym roku, z tymi samymi partnerami i w tejże konkurencji, w Berlinie został akademickim mistrzem świata, a następnie mistrzem Polski.

Te sukcesy spowodowały, że dwójka ze sternikiem krakowskiego AZS-u (Lorenc, Tomasz, Michalski) była wytypowana do udziału w nadchodzących Igrzy-

* Dane z indeksu Zdzisława Michalskiego wydanego przez Wydział Architektury AGH, Nr albumu 679/a.

** Tamże.

skach Olimpijskich w Helsinkach w 1952 r., a ponieważ przed igrzyskami osada AZS Kraków zwyciężyła w zawodach w Moskwie pokonując reprezentacyjną osadę Związku Radzieckiego, została więc zakwalifikowana do Igrzysk w Helsinkach. Tam nasi reprezentanci w wyścigu eliminacyjnym zajęli 2 miejsce, następnie 3 miejsce w półfinale i w repeażu w walce o finał przegrali z osadą Danii. Tym samym polska dwójka ze sternikiem (Lorenc, Tomasz, Michalski) została sklasyfikowana na miejscu 6–8, na 15 osad startujących w tej konkurencji (do finału kwalifikowało się wówczas 5 osad).

W roku poolimpijskim 1953, Zdzisław Michalski wraz z partnerami z krakowskiego AZS, Tomaszem i Lorencem ponownie wystartował w akademickich mistrzostwach świata, zajmując tym razem 2 miejsce w swej koronnej konkurencji, a po tych zawodach rozegranych w Bukareszcie nasi wioślarze bezpośrednio jechali na mistrzostwa Europy odbywające się w Kopenhadze. Niestety w ostatniej chwili Lorenc wraz z Tomaszem zostali wycofani z polskiej ekipy i powrócili do kraju, a Michalski wystąpił z innymi partnerami, z którymi odpadł już w eliminacjach. Pomimo tego incydentu Zdzisław Michalski, jeszcze w tymże roku odniósł dwa sukcesy, lecz tym razem w konkurencji czwórek ze sternikiem. Startując w osadzie krakowskiego AZS wraz z Tomaszem, Adamikiem, Teodorowiczem i Lorencem, w 1953 r. najpierw odniósł zwycięstwo w akademickich mistrzostwach Polski, a następnie we wioślarskich mistrzostwach Polski.

W późniejszych latach Zdzisław Michalski nie miał już tak znaczących sukcesów i pod koniec lat 50. zakończył swą karierę wioślarską. Wtedy też przeniósł się do Warszawy i tam pracował, ale również został działaczem sportowym i sędzią w wioślarstwie.

Zmarł 28 września 1985 r. w Warszawie, pozostawiając żonę Wiesławę Marię z domu Trzaska.

Zbigniew Pierzynka

olimpijczyk
Igrzysk Letnich
w 1980 r. w Moskwie
lekkoatleta, maratończyk

Zbigniew Kazimierz Pierzynka urodził się 21 października 1951 r. w Krakowie w rodzinie Mariana, z zawodu drukarza (zecer w „Drukarni Wydawniczej” w Krakowie) i Janiny z Kościelniaków.

Do 1958 r. mieszkał wraz z rodzicami w Krakowie, lecz w tymże roku jego rodzina przeprowadziła się do Nowej Huty. W Nowej Hucie ukończył więc szkołę podstawową, a dalszą naukę kontynuował w Krakowie, od 1965 r. uczęszczając do Technikum Hutniczo-Mechanicznego, gdzie w 1970 r. zdał egzamin maturalny*.

Gdy był jeszcze uczniem technikum, w 1967 r. rozpoczął swą karierę sportową i zapisał się do sekcji lekkoatletycznej MKS „Krakus” w Nowej Hucie. Uprawiał tam przede wszystkim biegi na średnich i długich dystansach, a w roku 1970 przeniósł się do innego nowohuckiego klubu „Hutnik”, nadal startując jako biegacz. W tym okresie jego trenerem był Witold Kucharski a następnie Henryk Polak.

W roku 1970, po zdaniu matury Zbigniew Pierzynka rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej, lecz nie zaniechał uprawiania sportu. W roku 1973 reprezentował Polskę na Uniwersjadzie w Moskwie, gdzie wystąpił w biegu na 10 km, w którym zajął 18 miejsce. W tymże roku pierwszy raz został też powołany do reprezentacji Polski na międzynarodowy mecz lekkoatletyczny i od tego czasu w reprezentacji Polski występował do roku 1981, łącznie w 5 meczach, odnosząc w nich jedno zwycięstwo (w biegu na 10 km podczas pierwszego swego startu w meczu Polska–Francja rozegranego w 1973 r. w Paryżu).

W roku 1974 Zbigniew Pierzynka ponownie zmienił przynależność klubową zostając zawodnikiem krakowskiej „Wisły” i w barwach tego klubu startował już do końca swej kariery, a jego trenerem został wówczas Jan Pucher.

Pierwszy swój tytuł mistrza Polski Zbigniew Pierzynka zdobył w 1974 r. w biegu przełajowym na dystansie 16 km. W biegu przełajowym mistrzem Polski został jeszcze w 1977 r., na dystansie 12 km, ale od tego czasu zaczął specjalizować

* Materiały z Archiwum PK Nr 4296/653.

się w biegu maratońskim. Wcześniej, bo w 1975 r., podczas lekkoatletycznych mistrzostw Polski zajął 3 miejsce w biegu na 10 km, osiągając wówczas swój najlepszy czas w karierze: 28.35,0 min, a sukces ten powtórzył w 1978 r. ponownie zajmując 3 miejsce w biegu na 10 km. W roku następnym Zbigniew Pierzynka pierwszy raz został mistrzem Polski w biegu maratońskim, powtarzając to osiągnięcie w 1980 r., a uzyskał wówczas najlepszy w Polsce rezultat: 2:13.53,0 godz. Ponadto w latach 1978 i 1979 zdobył też tytuł mistrza Polski w biegu na 20 km (tzw. półmaraton).

Dzięki tak znaczącym osiągnięciom Zbigniew Pierzynka w 1980 r. został zakwalifikowany do polskiej ekipy olimpijskiej na Igrzyska odbywające się w tymże roku w Moskwie. Wystąpił tam w biegu maratońskim i wśród 74 konkurentów z 40 krajów, zajął 26 miejsce z czasem 2:20.03,0 godz., a więc wyraźnie gorszym niż jego rezultat uzyskany przed igrzyskami.

W następnym roku reprezentował Polskę podczas biegu maratońskiego rozgrywanego w ramach Pucharu Europy, lecz tego biegu nie ukończył. W kolejnych latach nadal startował w biegach maratońskich, głównie w kraju i w roku 1986 uzyskał swój najlepszy rezultat w karierze – 2:12.21,0 godz. Pod koniec lat 80. postanowił zakończyć swą karierę wyczynowego sportowca. Nadal biegał ale już tylko dla przyjemności.

W tym czasie (w 1986 r.) został etatowym pracownikiem Milicji Obywatelskiej, a od 1990 r. – Policji w Krakowie, zajmując się głównie przestępstwami kryminalnymi.

Studiów na Politechnice Krakowskiej nie ukończył, przerywając je na IV roku studiów (1974 r.), gdyż nie udawało mu się pogodzić trudnych studiów technicznych z uprawianiem sportu wyczynowego. Po podjęciu pracy odbywał jedynie liczne szkolenia związane z pracą zawodową w Policji. W roku 2004 Zbigniew Pierzynka przeszedł na emeryturę**.

Za swoje osiągnięcia sportowe w 1980 r. otrzymał tytuł „Mistrza Sportu”, a w roku 1976 odznakę 70-lecia Wisły Kraków.

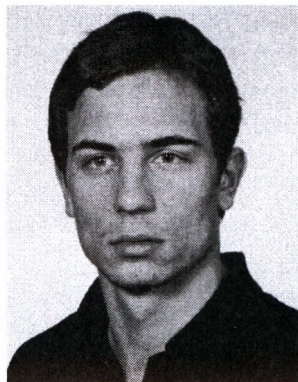
Zbigniew Pierzynka od 1974 r. jest żonaty z Dorotą Rzepiełą, z którą ma syna Rafała***. Jego syn nie poszedł w ślady ojca i nie uprawiał wyczynowo żadnego sportu, ukończył za to studia i pracuje jako informatyk.

** Z wywiadu ze Zbigniewem Pierzynką przeprowadzonego w listopadzie 2004 r.

*** Tamże.

Rafał Skarbek-Malczewski

olimpijczyk
Igrzysk Zimowych w 2006 r.
w Turynie
snowboardzista

Rafał Jerzy Skarbek-Malczewski urodził się 7 października 1976 r. w Krakowie w rodzinie Krzysztofa, z zawodu inżyniera budowlanego i Barbary z domu Hebda.

W roku 1978 zamieszkał wraz z rodzicami w Zakopanem i tam też uczęszczał do szkoły podstawowej, a później (od 1991 r.) do Społecznego Liceum Ogólnokształcącego, gdzie w 1995 r. zdał egzamin maturalny.

Jak większość jego rówieśników w Zakopanem, zimą jeździł na nartach i będąc jeszcze uczniem szkoły podstawowej, w 1986 r. zapisał się do sekcji narciarskiej Klubu Sportowego WKS Zakopane. W roku 1992 zaczął jednak czynnie uprawiać snowboard zostając wówczas zawodnikiem sekcji snowboardowej AZS Zakopane.

Po zdaniu egzaminu maturalnego w roku 1995 podjął studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej i w tym czasie nadal kontynuował swoją karierę zawodniczą snowboardzisty w AZS Zakopane, a później AZS AWF Kraków/Zakopane, gdzie jego trenerem klubowym został Michał Sitarz.

W roku 2000 Rafał Skarbek Malczewski odniósł swój pierwszy międzynarodowy sukces sportowy, zajmując 3 miejsce w konkurencji snowboardcrossu (SBX) na zawodach w Szczyrku rozgrywanych w ramach Pucharu Europy. W następnym roku podczas mistrzostw Polski w Krynicy zajął jednak dość odległe 18 miejsce w konkurencji halfpipe (rynna), a w 2002 r., też w snowboardowych zawodach o mistrzostwo Polski, był 24 w konkurencji slalomu giganta równoległego, 19 w slalomie równoległym oraz 10 w snowboardcrossie.

W roku 2001 Rafał Skarbek-Malczewski ukończył studia na Politechnice Krakowskiej na kierunku Architektura i Urbanistyka*, uzyskując tytuł magistra inżyniera architekta i podjął pracę w firmie budowlanej swojego ojca Fachbud s.c. w Zakopanem. Jednocześnie nadal kontynuował karierę sportową snowboardzisty.

W 2003 r. został już wicemistrzem Polski w konkurencji snowboardcrossu, a ponadto w tymże roku i w tej konkurencji zajął 7 miejsce na zawodach w Krynicy

* Archiwum PK, teczka Nr 731/314.

rozgrywanych w ramach Pucharu Europy. W sezonie 2002/03 pierwszy raz wystartował też w zawodach z cyklu Pucharu Świata (w Arosa w Szwajcarii), w których zajął liczące się 29 miejsce (punkty do klasyfikacji zdobywają zawodnicy zajmujący miejsca 1–30). Także w roku 2003 w Piancavallo we Włoszech Skarbek-Malczewski wziął udział w Zimowej Uniwersjadzie zajmując tam 19 miejsce (odpadł w 1/8 finału) w snowboardcrossie oraz 30 miejsce w slalomie gigancie.

W 2004 r. Rafał Skarbek-Malczewski pierwszy raz w swej karierze został mistrzem Polski w snowboardcrossie (wicemistrz i najlepszy z Polaków w międzynarodowych mistrzostwach Polski), a w zawodach z cyklu Pucharu Świata dwukrotnie zajął 24 miejsce (też w snowboardcrossie). W listopadzie tegoż roku Rafał uległ groźnemu wypadkowi doznając rozcięcia mięśni uda prawej nogi, co groziło mu nawet koniecznością zakończenia kariery sportowej. Po udanej operacji, przeprowadzonej przez austriackich lekarzy, już po 3 miesiącach powrócił jednak do uprawiania sportu i w sezonie 2004/05 drugi raz w swej karierze zdobył tytuł wicemistrza Polski w snowboardcrossie, a w zawodach z cyklu Pucharu Świata w Lake Placid (USA) zajął liczące się 26 miejsce.

Kolejny sezon 2005/6 był dla niego szczególnie ważny, gdyż w lutym 2006 r. odbywały się Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Turynie. W cyklu zawodów przeprowadzanych w ramach Pucharu Świata czterokrotnie w snowboardcrossie zajmował miejsca w pierwszej trzydziestce, w tym najlepsze jego miejsce to 15 uzyskane w styczniu 2006 r. w Kronplatz i dzięki temu został zakwalifikowany do startu w Igrzyskach w Turynie. Tam w konkurencji snowboardcrossu w końcowej klasyfikacji zajął 22 miejsce (w kwalifikacjach był 16 z czasem 1.22,07 min; odpadł w 1/8 finału). Zaraz po Igrzyskach 2006 r. zdobył trzeci swój tytuł wicemistrza Polski w snowboardcrossie, a w końcowej punktacji Pucharu Świata w tej konkurencji został sklasyfikowany na 42 miejscu. W 2007 r. został mistrzem Polski w snowboardcrossie, a sukces ten powtórzył w roku 2010 (w roku 2009 był 3 ną mistrzostwach Polski w konkurencji SBX).

W mistrzostwach świata rozegranych w 2007 r. w Arosa w Szwajcarii zajął dość odległe, bo 33 miejsce w swej koronnej konkurencji. Po roku 2006 nie miał też liczących się sukcesów w zawodach rozgrywanych w ramach Pucharu Świata, ale nadal zalicza się do ścisłej czołówki krajowej w tej dyscyplinie sportu.

Oprócz snowboardu Rafał Skarbek-Malczewski uprawia również inne dyscypliny sportu, a mianowicie windsurfing oraz motocross, traktując je jako sporty uzupełniające.

Rafał Skarbek-Malczewski jest żonaty (żona Ewa) i ma córkę Anię, która, jak na swój wiek, już znakomicie jeździ na nartach.

Ludomir Sleńdziński (1889–1980)

olimpijczyk Igrzysk Letnich
w Amsterdamie w 1928 r.
w dziedzinie malarstwa

Ludomir Sleńdziński urodził się 29 października 1889 r. w Wilnie jako syn Wincentego, z zawodu artysty malarza i Anny z Bolcewiczów (po pierwszym mężu De Rothe, po drugim Czechowicz). Ludomir od dziecka stykał się ze światem artystycznego malarstwa, gdyż zarówno jego ojciec jak i dziadek Aleksander byli znanymi wileńskimi malarzami, a panująca w domu atmosfera sztuki sprzyjała rozbudzeniu jego artystycznych zainteresowań.

W latach 1901–1909 Ludomir Sleńdziński uczęszczał do I Gimnazjum Wileńskiego i równocześnie uczył się muzyki, której początkowo zamierzał się poświęcić. Jego zainteresowania muzyczne prawdopodobnie pojawiły się na skutek bliskich kontaktów jego ojca i dziadka ze Stanisławem Moniuszką, który był przyjacielem rodziny.

Swoje zainteresowania plastyczne Ludomir Sleńdziński początkowo rozwijał przy ojcu, a następnie na rocznym kursie rysunku i kompozycji w wieczorowej Szkole Rysunkowej Iwana Trutniewa w Wilnie.

Po ukończeniu szkoły średniej i zdaniu egzaminu maturalnego Ludomir Sleńdziński w 1909 r. wyjechał na studia do Petersburga. Tam zapisał się na Wydział Prawa Uniwersytetu Petersburskiego, ale po roku studiów zrezygnował z nich i zdał egzamin konkursowy na Akademię Sztuk Pięknych, zostając studentem tej uczelni. Początkowo studiował na wydziale ogólnym, a później uczył się w pracowni profesora Dymitra Kardowskiego. W 1916 r. Sleńdziński zakończył swoje studia wyróżniającą się pracą dyplomową z dekoratorstwa, którą stanowiła alegoryczna kompozycja zatytułowana *Idylla*, namalowana farbami olejnymi na płótnie. Po ukończeniu studiów ubiegał się, na swojej uczelni, o stypendium na wyjazd za granicę, ale przewagą dwóch głosów został wyprzedzony przez innego absolwenta.

Przez pierwsze trzy lata po studiach Ludomir Sleńdziński przebywał na terenie Rosji, na Krymie, Kaukazie i Ukrainie w Jekaterynosławiu (obecnie Dniepropietrowsk) gdzie pracował w fabryce amunicji jako kreślarz. Wkrótce po wybuchu

Rewolucji Październikowej opuścił fabrykę i podjął działalność w Komitecie Polskim, który tam się zawiązał, a w roku 1920 powrócił do rodzinnego Wilna.

Był to okres wojny polsko-bolszewickiej 1920 r., więc wstąpił do Wojska Polskiego i po odbyciu szkolenia w szkole saperskiej w Warszawie został przydzielony do jednostki wojskowej najpierw pod Łomżą, a później ze swoim oddziałem znalazł się pod Włocławkiem, Ostrołęką, Pułtuskim i Toruniem. Po zakończeniu działań wojennych powrócił do Wilna.

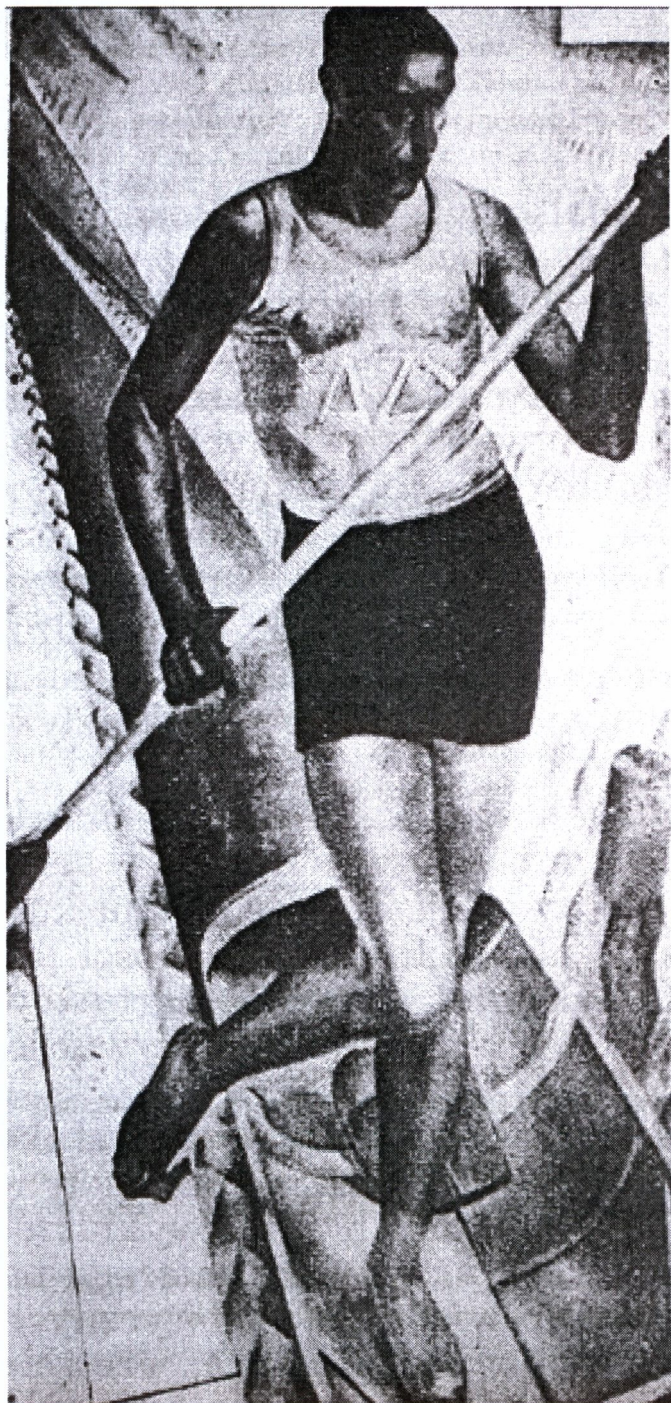
Jeszcze przed wstąpieniem do wojska, Ludomir Sleńdziński wraz z Waławem Czechowiczem, Piotrem Hermanowiczem, Bronisławem Jamonttem, Michałem Roubą i Stanisławem Woźnickim założył w maju 1920 r. Wileńskie Towarzystwo Artystów Plastyków (WTAP), którego został prezesem i pełnił tę funkcję do 1939 r. Towarzystwo corocznie organizowało wystawy twórczości swoich członków, a jego organem stało się czasopismo „Południe” poświęcone sprawom sztuki i krytyki artystycznej.

W roku 1921 WTAP założyło średnią Szkołę Rysunkową w Wilnie, której kierownikiem został Sleńdziński, ale po dwóch latach działalności została ona przekształcona w Szkołę Rzemiosł Artystycznych WTAP, z nowym kierownikiem, Michałem Roubą. W tym czasie Ludomir Sleńdziński pracował też jako nauczyciel rysunku w Gimnazjum Państwowym im. Króla Zygmunta Augusta w Wilnie (od 1.07.1921 do 1.09.1922).

Pierwszą wystawę WTAP zorganizowano w 1922 r., a obejmowała ona ponad dwieście prac, z których największe zainteresowanie budziły dzieła Sleńdzińskiego. Wystawa WTAP była też prezentowana w Warszawie, w Łazienkach Królewskich w gmachu Podchorążówki.

W roku 1923 Ludomir Sleńdziński został przyjęty w poczet członków Stowarzyszenia Artystów Polskich „Rytm”. W tym samym roku otrzymał też prestiżowe zamówienie na wykonanie plafonu do gabinetu premiera w budynku Prezydium Rady Ministrów w Warszawie. Prace przy plafonie ukończył jesienią 1923 r., a otrzymane honorarium umożliwiło mu odbycie podróży studyjnej po Europie. Wyjechał na krótko do Paryża, potem do Mediolanu, a na dłużej zatrzymał się w Rzymie. Tam zafascynowało go m.in. malarstwo Pinturicchia (ok. 1454–1513), a zwłaszcza jego freski znajdujące się w apartamentach Watykanu. Zwiedzał jeszcze Orvieto, Ferrarę i inne miasta włoskie. 2 stycznia 1925 r. w kościele Zmartwychwstańców w Rzymie wziął ślub z Ireną Dobrowolską, którą poznał dwa miesiące wcześniej. Zaraz po ślubie młoda para udała się w półroczną podróż poślubną po Włoszech.

Pobyt we Włoszech był dla Sleńdzińskiego okresem nieustannych studiów i czasem poszukiwania własnej formy stylistycznej i indywidualnej metody malarskiej. W roku 1925 namalował m.in. portret żony na tle Forum Romanum, uznany za jeden z najlepszych jego obrazów. Latem 1925 r. małżonkowie powrócili do kraju i zamieszkali w Wilnie, gdzie w 1927 r. urodziła się jedyna ich córka, Julitta Anna.

L. Sleńdziński *Wioślarz* (olej, 1928)

Po przyjeździe do Wilna w 1925 r. Sleńdziński został zatrudniony na etacie pedagogicznym na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego, a w roku 1928 mianowano go profesorem nadzwyczajnym.

W tym też roku Ludomir Sleńdziński wziął udział w olimpijskim konkursie sztuki, w dziale malarstwa, przeprowadzonym w ramach Letnich Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie. Wśród 177 prac zgłoszonych przez artystów z 15 krajów, jego obraz olejny zatytułowany *Wioślarz* nie został jednak nagrodzony medalem olimpijskim.

W roku akademickim 1929/30 prof. Sleńdziński pełnił funkcję prodziekana, a następnie dziekana (do 1939) Wydziału Sztuk Pięknych USB, będąc od roku 1938 profesorem zwyczajnym.

Ludomir Sleńdziński był z zamiłowania podróżnikiem. W latach 1928–1930 odbył podróże do Hiszpanii, Grecji, Egiptu, Syrii, Palestyny i Jerozolimy. W roku 1931 odwiedził Anglię i Francję, a w roku 1935, kolejny już raz, Włochy. Wszystkie jego podróże były połączone zawsze z dużą liczbą wykonywanych analitycznych szkiców, co później znalazło odzwierciedlenie w jego pracach.

W okresie II wojny światowej prof. Sleńdziński wraz z rodziną przebywał w Wilnie i oddawał się pracy twórczej. W 1941 r. przez okupantów został jednak wyrzucony z własnego mieszkania i wówczas znalazł schronienie w dworku artysty malarza Władysława Oskierki. W tym okresie brał czynny udział w tajnym nauczaniu, lecz w 1943 r. został aresztowany przez Gestapo i osadzony w obozie ciężkich robót w Prawianiskach koło Kowna. Z obozu został zwolniony, gdy okazało się, że aresztowano go na podstawie fałszywego donosu.

W marcu 1945 r. Sleńdziński wraz z rodziną wyjechał z Wilna i zamieszkał w Krakowie. Powrócił też do pracy pedagogicznej obejmując Katedrę Rysunku Odręcznego na Wydziale Architektury w Akademii Górniczej w Krakowie. W roku 1948 został mianowany profesorem zwyczajnym rysunku odręcznego i w tymże roku objął funkcję prorektora Akademii Górniczej do spraw Wydziałów Politechnicznych: Architektury, Inżynierii i Komunikacji na lata akademickie 1948/49, 1949/50 i 1950/51. W roku 1953 Ludomir Sleńdziński uzyskał stopień naukowy doktora nauk o sztuce.

W 1954 r. Wydziały Politechniczne odłączyły się od Akademii Górniczo-Hutniczej tworząc niezależną uczelnię – Politechnikę Krakowską, a jej pierwszym rektorem został prof. Ludomir Sleńdziński, który funkcję tę pełnił do roku 1956. Przez cały czas swej pracy na Politechnice był kierownikiem Katedry Rysunku i Rzeźby, aż do roku 1960, kiedy to przeszedł na emeryturę.

10 lutego 1962 r. zmarła jego żona Irena, a niedługo po jej śmierci ożenił się drugi raz z Teresą Houwalt, wdową po Kossowskim, którą poznał jeszcze w czasach swego pobytu w Wilnie.

Po zakończeniu swej działalności na Politechnice prof. Sleńdziński poświęcił się przede wszystkim swej pracy artystycznej.

Był bardzo aktywnym artystą, autorem 312 prac w dziedzinie malarstwa i rzeźby. Wykonał także 183 rysunki, 5 obrazów monumentalnych oraz 5 obrazów i rzeźb o tematyce religijnej* (w tym obraz *Chrystusa Miłosiernego*, własność Zakonu Jezuitów w Kaliszu).

Sleńdziński jako artysta reprezentował swoisty nowy klasycyzm. Posługiwał się precyzyjnym rysunkiem i współzależną z nim ograniczoną gamą kolorystyczną. Obrazy malował na desce i gipsie, rzadko stosując płótno. Z czasem zaczął tworzyć polichromowane płaskorzeźby, zmierzając do rzeźby pełnej. Zajmował się też malarstwem ściennym i malarstwem monumentalnym, ale zasadniczym tematem jego twórczości była postać ludzka. Wykonywał przede wszystkim portrety i kompozycje figuralne, a rzadziej pejzaże i studia zwierząt.

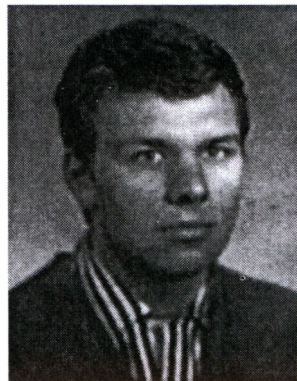
Ludomir Sleńdziński zmarł 26 listopada 1980 r. w Krakowie i został pochowany na krakowskim cmentarzu na Salwatorze, obok pierwszej swej żony Ireny oraz drugiej – Teresy.

W 1989 r., w Biurze Wystaw Artystycznych w Białymstoku, w stulecie urodzin artysty uroczyście otwarto wystawę prezentującą imponujący dorobek artystyczny Ludomira Sleńdzińskiego. Dzięki tej wystawie obecnie największa kolekcja dzieł artysty znajduje się właśnie w Białymstoku (Galeria im. Sleńdzińskich), ale jego liczne prace są również w wielu muzeach w kraju (w tym w Muzeum Narodowym w Krakowie), także za granicą m.in. na Litwie, w Szwecji, Francji, Stanach Zjednoczonych, jak również w licznych zbiorach prywatnych.

* Białkiewicz A., *Ludomir Sleńdziński 1889–1980*, Muzeum Politechniki Krakowskiej, Biuletyn 1/6/2009.

Piotr Sobotta

olimpijczyk
Igrzysk Letnich w 1960 r.
w Rzymie
lekkoatleta, skoczek wzwyż

Piotr Juergen Sobotta urodził się 12 listopada 1940 r. w Gliwicach w rodzinie Ottona i Elżbiety z Noglików. Do szkoły podstawowej, a później Liceum Ogólnokształcącego uczęszczał w swym rodzinnym mieście i tam też w 1958 r. zdał egzamin maturalny*.

Będąc jeszcze uczniem liceum uprawiał już lekką atletykę, skupiając się głównie na skoku wzwyż i w roku 1955 pokonał wysokość 1,675 m, co było wówczas 7 wynikiem w kategorii młodzików w Polsce. Piotr Sobotta był wtedy zawodnikiem AZS Stalinogród (od 1956 r. Katowice). W roku 1957 startował już w kategorii juniorów w barwach AZS Gliwice i z wynikiem 1,78 m zajmował 17 miejsce na liście krajowej w tej grupie wiekowej, a w roku następnym był na 2 miejscu wśród juniorów w Polsce z wynikiem 1,90 m.

Po zdaniu matury w 1958 r., za namową rodziców, rozpoczął studia na Wydziale Ogrodniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, lecz ten kierunek studiów nie był zgodny z jego zainteresowaniami. Po zaliczeniu pierwszego roku nauki udało mu się przekonać rodziców, aby zgodzili się na jego rezygnację z tych studiów i w 1960 r. zmienił uczelnię rozpoczynając jesienią 1960 r. studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej.

Wcześniej jednak został powołany do polskiej reprezentacji olimpijskiej i w lipcu 1960 r. wystąpił na XVII Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie, zajmując tam 13 miejsce w skoku wzwyż z wynikiem 2,00 m wśród 32 zawodników reprezentujących 23 kraje. Podstawą jego kwalifikacji olimpijskiej było zdobycie przez niego w tymże roku pierwszego w karierze tytułu mistrza Polski w skoku wzwyż, a także udany start, też pierwszy w jego karierze, w reprezentacji Polski w meczu lekkoatletycznym z drużyną NRD (Niemiecka Republika Demokratyczna), w którym zwyciężył w skoku wzwyż z wynikiem 2,01 m.

* Materiały z Archiwum PK Nr 2644/186.

W następnym roku, gdy był już studentem Politechniki Krakowskiej, Piotr Sobotta został zawodnikiem AZS Kraków i w barwach tego klubu startował już do końca swej kariery sportowej. W 1962 r. został rekordzistą Polski w skoku wzwyż z wynikiem 2,09 m, a także ponownie zwyciężył w tej konkurencji podczas lekkoatletycznych mistrzostw Polski. Te osiągnięcia spowodowały, że został powołany do reprezentowania Polski na lekkoatletycznych mistrzostwach Europy, rozgrywanych w tymże roku w Belgradzie. Nie był to jednak udany dla niego start, gdyż zajął tam dopiero 18 miejsce, po pokonaniu wysokości 1,95 dalekiej od jego rekordu życiowego. Rok 1963 był ostatnim sezonem jego startów w reprezentacji Polski (łącznie 10 razy reprezentował nasze barwy), a sezon ten zakończył wynikiem 2,03 m dającym mu 5 miejsce w Polsce. W roku następnym poświęcił już mniej czasu na treningi i najlepszy jego wynik – 1,91 m, był dopiero 30 rezultatem w Polsce, a w roku 1965 uzyskał zaledwie 1,90 m. Był to ostatni jego sezon startów w lekkiej atletyce, gdyż w połowie 1965 roku wyjechał do Włoch i pozostał już na stałe za granicą.

Nie ukończył też studiów na Politechnice Krakowskiej, mimo że w tym czasie był już studentem V roku na Wydziale Architektury**.

W późniejszych latach Piotr Sobotta wyjechał z Włoch do Francji i tam mieszka do chwili obecnej.

Piotr Juergen Sobotta od 1962 r. był mężem Barbary Janiszewskiej z domu Lerczak, trzykrotnej olimpijki (1956, 1960, 1964) i brązowej medalistki olimpijskiej, która zmarła w 2001 r.

** Tamże.

Jerzy Solarz (1930–1984)

olimpijczyk
Igrzysk Letnich w 1952 r.
w Helsinkach
gimnastyk

Jerzy Michał Solarz urodził się 12 lutego 1930 r. w Krakowie. Jego rodzicami byli: Janina z domu Augustyn oraz Stefan, długoletni pracownik PKP (m.in. Naczelnik Oddziału Zabezpieczenia Ruchu i Łączności we Wrocławiu).

Po ukończeniu szkoły podstawowej Jerzy Solarz został uczniem Liceum im. króla Jana III Sobieskiego w Krakowie i jeszcze jako licealista zaczął uprawiać gimnastykę sportową zostając w 1947 r. zawodnikiem Klubu Sportowego „Korona” w Krakowie. Klub ten w latach 1948–1957 nosił nazwę „Włókniarz”.

Po zdaniu egzaminu maturalnego w 1948 r. Jerzy Solarz rozpoczął studia na Wydziale Komunikacji Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, a był to jeden z trzech Wydziałów Politechnicznych AGH, które w 1954 r. odłączyły się tworząc Politechnikę Krakowską. W roku 1951 Wydział Komunikacji zmienił swą nazwę na Wydział Mechaniczny.

Już jako student Solarz nadal uprawiał gimnastykę i w roku 1950 zdobył pierwszy swój medal na Mistrzostwach Polski. Był to medal brązowy wywalczony w ćwiczeniach wolnych, a w wieloboju zajął 6 miejsce. Ponadto startując w Mistrzostwach Polski zdobył jeszcze 5 medali: w roku 1956 zdobył medal złoty w ćwiczeniach na koniu z łękami, w 1953 r. – srebrny w ćwiczeniach wolnych oraz jeszcze 3 brązowe: w roku 1953 w wieloboju, w 1956 w ćwiczeniach wolnych i w 1959 r. w ćwiczeniach na koniu z łękami. Dwukrotnie zajmował jeszcze 4 miejsce w wieloboju w latach 1956 i 1959.

Do roku 1955 Jerzy Solarz był zawodnikiem „Włókniarza”, a później przeniósł się do „Wawelu” Kraków. W latach 1952–1959 wielokrotnie występował w reprezentacji Polski w różnego rodzaju międzynarodowych zawodach gimnastycznych, w tym w meczach międzypaństwowych. W roku 1952 został zakwalifikowany do reprezentacji Polski na Igrzyska Olimpijskie rozgrywane w Helsinkach, gdzie w wieloboju gimnastycznym w konkurencji indywidualnej zajął 148 miejsce na 185 zawodników, a wraz z drużyną – miejsce 13, wśród 23 zespołów. Jego partnerami w drużynie byli:

Paweł Gaca, Paweł Gawron, Jerzy Jokieli, Ryszard Kucjas, Zdzisław Lesiński, Szymon Sobala, Paweł Świętek. Jerzy Solarz najlepiej wypadł w ćwiczeniach wolnych, zajmując 35 miejsce z notą 18,30 pkt., a najgorzej w ćwiczeniach na drążku, gdyż spadł z tego przyrządu i ostatecznie został sklasyfikowany na 178 miejscu z notą 9,50 pkt. W ćwiczeniach na pozostałych przyrządach zajmował miejsca: na koniu z łękami – 114, w ćwiczeniach na kółkach – 154, w skoku przez konia – 162 i na poręczach – 107.

W roku 1954 Jerzy Solarz jedyny raz startował w mistrzostwach świata w gimnastyce, zajmując w wieloboju, w konkurencji indywidualnej miejsce 85 oraz w wieloboju drużynowym – 11.

W tym samym roku ukończył studia uzyskując dyplom inżyniera mechanika. Postanowił jednak kontynuować naukę i zapisał się na studia uzupełniające na Politechnice Krakowskiej, na Wydział Mechaniczny. Studia te ukończył w roku 1956 uzyskując dyplom magistra inżyniera w specjalności pojazdy szynowe.

W roku 1956 rozpoczął pracę zawodową w Biurze Górniczym, które później zmieniło nazwę na Biuro Projektów Górniczych w Krakowie, będąc tam początkowo projektantem, następnie starszym projektantem i kierownikiem zespołu projektowego w pracowni mechanicznej.

Karierę sportową zakończył około roku 1962, przy czym ostatni raz w mistrzostwach Polski w gimnastyce wystartował w 1961 r. W tym okresie zaczął też działać społecznie w Polskim Związku Gimnastycznym, w którym w roku 1967 został członkiem Wydziału ds. sędziowskich, a następnie przewodniczącym Komisji Sędziowskiej. Był również działaczem Okręgowego Związku Gimnastycznego w Krakowie, pełniąc tam funkcję wiceprzewodniczącego w latach siedemdziesiątych i na początku lat osiemdziesiątych. Pełnił funkcję sędziego gimnastyki męskiej na Igrzyskach Olimpijskich w 1972, 1976 i 1980 r.

Zmarł w Krakowie po ciężkiej chorobie 30 grudnia 1984 r. i został pochowany 4 stycznia 1985 r. na Cmentarzu Rakowickim.

Jerzy Solarz od roku 1955 był żonaty ze Stefanią Konieczną, która również uprawiała gimnastykę sportową i pojechała na Igrzyska Olimpijskie w 1952 r. jako zawodniczka rezerwowa. Miał on z nią córkę Mirosławę, urodzoną w 1959 r.

Za osiągnięcia sportowe, w roku 1955 Jerzy Solarz otrzymał tytuł Mistrza Sportu, a tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu po zakończeniu swej kariery sportowej. Za działalność w Polskim Związku Gimnastycznym w roku 1973 nadano mu tytuł Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej.

Ponadto był odznaczony, między innymi, srebrnym i złotym Krzyżem Zasługi, srebrną odznaką za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej i odznaką Zasłużonego Przdownika Pracy.

Danuta Straszyńska-Kossek

dwukrotna olimpijka
Igrzysk Letnich
w 1968 i 1972 r.
lekkoatletka, płotkarka

Danuta Julia Straszyńska urodziła się 3 lutego 1942 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim, w rodzinie Witolda i Janiny z domu Bubel. Ojciec jej był starszym projektantem w Biurze Projektów Przemysłu Hutniczego w Gliwicach. Po ukończeniu szkoły podstawowej dalszą naukę kontynuowała w Liceum Ogólnokształcącym nr 1 w Zabrzu i tam w 1960 r. zdała egzamin maturalny.

W roku akademickim 1960/61 rozpoczęła studia na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, na kierunku – fizyka, które ukończyła w roku 1967 uzyskując dyplom (nr dypl. 976/67) magistra fizyki*. Zaraz po ukończeniu studiów, w roku akademickim 1967/68 pracowała jako asystent stażysta w Instytucie Fizyki na Politechnice Krakowskiej**.

Sportem, a zwłaszcza biegami sprinterskimi zainteresowała się, gdy była uczennicą szkoły średniej, a w roku 1962 została zawodniczką sekcji lekkoatletycznej krakowskiego AZS. Wkrótce też znalazła się w czołówce polskich sprinterek i płotkarek i w roku 1964 pierwszy raz reprezentowała nasz kraj w międzypaństwowym meczu lekkoatletycznym. Łącznie w latach 1964-1972 wystąpiła 21 razy w meczach reprezentacji Polski odnosząc w nich 6 zwycięstw indywidualnych. Pierwszy swój tytuł mistrzyni Polski zdobyła w 1963 r. w biegu sztafetowym 4×100 m wraz z koleżankami z krakowskiego AZS, a następne 4 tytuły wywalczyła w biegach przez płotki na 100 m (1971 i 1972 r.) i na 200 m (1971 r.) oraz w sztafecie 4×100 m (1971 r.) z tym, że w latach 1970–1973 występowała w barwach warszawskiej „Skry”. Jest też 5-krotną rekordzistką Polski w biegach na 100 m przez płotki (1971, 1972), na 200 m przez płotki (1971) oraz w sztafecie 4×100 m (1963, 1971).

W roku 1968 Danuta Straszyńska pierwszy raz została zakwalifikowana do polskiej ekipy olimpijskiej na Igrzyska Letnie odbywające się w Meksyku. Tam wystąpiła w biegu na 80 m przez płotki, zajmując 6 miejsce w finale oraz w biegu

* Archiwum UJ,teczka osobowa Straszyńskiej Danuty.

** Informacja własna uzyskana od Danuty Straszyńskiej w dniu 01.02.2011.

sztafetowym 4×100 m, w którym polska sztafeta odpadła w półfinale. Drugi raz na Letnich Igrzyskach Olimpijskich wystartowała w 1972 r. w Monachium i tam zajęła 6 miejsce w finale biegu na 100 m przez płotki.

Danuta Straszyńska startowała także w lekkoatletycznych mistrzostwach Europy, w których w 1966 r. w Budapeszcie zdobyła złoty medal w sztafecie 4×100 m, a jej partnerkami były wówczas: Elżbieta Bednarek, Irena Kirszenstein i Ewa Kłobukowska. Ponadto była jeszcze złotą (bieg na 80 m przez płotki) i srebrną (4×100 m) medalistką Uniwersjady w Budapeszcie w 1965 r. Po zakończeniu swej kariery sportowej w 1973 r., wyjechała do Republiki Federalnej Niemiec i tam przez 4 lata pracowała w firmie komputerowej.

Nadal jednak była związana z kulturą fizyczną i sportem i w 1980 r. uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, na podstawie rozprawy zatytułowanej *Analiza kinematyki biegu kobiet na dystansie 100 metrów****, a jej promotorem był prof. dr hab. Zdobysław Stawczyk (olimpijczyk z 1952 r. w dziedzinie lekkiej atletyki, sprinter).

W międzyczasie, bo w 1969 r. wyszła za mąż za Zbigniewa Kosska, z zawodu dziennikarza sportowego, z którym ma dwóch synów: Wojciecha urodzonego w 1969 r. oraz Bartłomieja urodzonego w 1972 r. Z mężem rozwiodła się w 1982 r., wracając do nazwiska panińskiego, a jej były mąż zmarł w roku 1984. Aktualnie mieszka w Warszawie i po uzyskaniu uprawnień instruktorskich od 15 lat prowadzi zajęcia z dziećmi ucząc ich podstaw łyżwiarstwa figurowego.

Za swoje osiągnięcia sportowe dr Danuta Straszyńska została odznaczona m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, złotym, srebrnym i brązowym Medalem za wybitne osiągnięcia sportowe oraz otrzymała także tytuł Mistrzyni Sportu.

***http://insp.waw.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=80&Itemid=41.

Zdzisław Styczeń (1894–1978)

olimpijczyk
Igrzysk Letnich w 1924 r. w Paryżu
piłka nożna

Zdzisław Witold Styczeń urodził się 16 października 1894 r. w Przemyślu w rodzinie Franciszka i Walerii Styczników.

W piłkę nożną grał ze swymi rówieśnikami, gdy był jeszcze uczniem szkoły powszechnej, a w roku 1909, kiedy to uczęszczał do krakowskiego gimnazjum, został zawodnikiem Robotniczego Klubu Sportowego w Krakowie. W 1912 r. Zdzisław Styczeń przeniósł się do Klubu Sportowego „Cracovia” i w barwach swego nowego klubu do roku 1919 wystąpił w 38 meczach, w których zdobył 25 goli.

Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej w 1921 r. przeprowadzono pierwsze rozgrywki o mistrzostwo Polski w piłce nożnej, w których zwyciężyła drużyna Cracovii a Zdzisław Styczeń, grając na pozycji prawego pomocnika, wystąpił we wszystkich 8 meczach rozegranych przez jego drużynę.

W tymże roku, 18 grudnia, w Budapeszcie wystąpił w pierwszym historycznym meczu piłkarskiej reprezentacji Polski, w którym Polacy przegrali 0:1 z reprezentantami Węgier. W polskiej drużynie było aż 7 graczy z Cracovii, w tym cała linia pomocy, a Zdzisław Styczeń grał oczywiście na pozycji prawego pomocnika.

W roku 1922 piłkarzom Cracovii nie udało się powtórzyć sukcesu w rozgrywkach o mistrzostwo Polski i Zdzisław Styczeń oraz jego koledzy z drużyny zajęli w tych rozgrywkach 3 miejsce, a w roku następnym wypadli jeszcze gorzej, gdyż drużyna Cracovii nie zakwalifikowała się do rozgrywek finałowych, przegrywając rywalizację z lokalnymi rywalami, piłkarzami krakowskiej Wisły.

Mimo tych niepowodzeń piłkarze Cracovii byli jednak powoływani do reprezentacji Polski, w tym także Zdzisław Styczeń, który w 1922 r. w Sztokholmie wystąpił w pierwszym wygranym przez Polaków meczu, w którym nasi piłkarze pokonali Szwedów 2:1, a w roku następnym znowu grał w meczu przeciwko Szwedom, tym razem zakończonym wynikiem remisowym 2:2.

Pod koniec 1923 r. z powodu konfliktu z władzami Cracovii, Zdzisław Styczeń przeniósł się do krakowskiej Wisły i w jej barwach występował do roku 1926.

W 1924 r. został on zakwalifikowany do reprezentacji Polski na VIII Igrzyska Olimpijskie odbywające się w Paryżu. Tam wystąpił w jedynym rozegranym przez Polaków na tych igrzyskach meczu, gdyż po przegranej z Węgrami 0:5, nasi piłkarze odpadli z dalszych rozgrywek. Zdzisław Styczeń grał w tym meczu, jedyny raz w reprezentacji na nietypowej dla siebie pozycji lewego pomocnika. Po pierwszej połowie przegranej 0:1, w drugiej części meczu Polacy szybko stracili drugą bramkę i wtedy przyszło załamanie psychiczne całej drużyny tak, że nasi piłkarze wysoko przegrali cały mecz.

Zaraz po paryskich igrzyskach Zdzisław Styczeń zagrał w jeszcze jednym meczu reprezentacji Polski rozegranym z drużyną USA, z którą nasi piłkarze przegrali 2:3. Był to jego ostatni, piąty występ w narodowej drużynie, a w żadnym z tych 5 meczów nie zdobył on bramki dla polskiej reprezentacji. Jesienią 1924 r. Zdzisław Styczeń grał w meczu reprezentacji Krakowa przeciwko piłkarzom z Konstantynopola i w czasie tego meczu doznał ciężkiej kontuzji, która przyczyniła się do zakończenia jego kariery sportowej. Łącznie z tym meczem wystąpił on 12 razy w reprezentacji Krakowa.

Równoległe uprawiając piłkę nożną, Zdzisław Styczeń zdał egzamin maturalny, a w 1923 r. ukończył Szkołę Budowniczych w Wyższej Szkole przemysłowej w Krakowie. Po ukończeniu studiów pracował w zawodzie zgodnie ze swym wykształceniem, w Magistracie Dzielnicy Wolnica w Krakowie, a po zakończeniu II wojny światowej, w 1949 r. na podstawie przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego uzyskał stopień inżyniera budowniczego w zakresie architektury na Wydziale Architektury Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (Wydziały Politechniczne AGH)*.

Przez wiele lat nadal pracował w Magistracie, a następnie aż do przejścia na emeryturę, w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Krakowie.

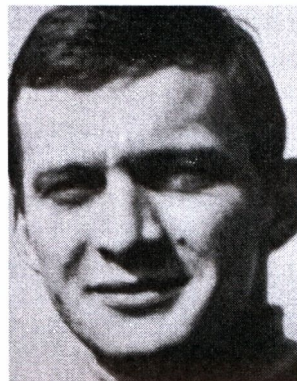
Był żonaty z Janiną Tomaszek, z którą miał 4 dzieci: dwie córki: Annę i Janinę oraz dwóch synów, Zenona i Andrzeja. Po wielu latach małżeństwa w 1967 r. owdowiał.

Zdzisław Styczeń zmarł w Krakowie 20 grudnia 1978 r. i został pochowany 23 grudnia tegoż roku na cmentarzu na Salwatorze.

* Dane z dyplomu inżyniera wydanego przez Akademię Górniczo-Hutniczą w 1949 r.

Andrzej Sztolf

olimpijczyk
Igrzysk Zimowych
w Innsbrucku w 1964 r.
narciarz

Andrzej Maria Sztolf urodził się 9 czerwca 1941 r. w Przeworsku w rodzinie Tadeusza i Lucji Sztolfów. Rodzice jego byli z zawodu nauczycielami wychowania fizycznego, a ponadto ojciec Andrzeja był też działaczem i sędzią klasy międzynarodowej w lekkiej atletyce.

Początkowo, po zakończeniu II wojny światowej Andrzej Sztolf mieszkał z rodzicami w Krakowie i tam rozpoczął naukę w szkole podstawowej kończąc 2 klasę, lecz w roku 1949 jego rodzina przeniosła się do Szklarskiej Poręby, gdzie kontynuował dalszą naukę w stopniu podstawowym. W Szklarskiej Porębie zaczął też uprawiać skoki narciarskie, jako zawodnik miejscowej „Unii” i tam na małej skoczni z drewnianym rozbiegiem uzyskiwał odległości około 27 m.

W roku 1954 rozpoczął naukę w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Suchej Beskidzkiej i w tym czasie został zawodnikiem KKS Babia Góra, nadal uprawiając skoki narciarskie zimą. Latem zaś występował w roli lekkoatlety skacząc wzwyż i o tyczce. W 1956 r. po zwycięstwie w konkursie skoków narciarskich pionu „Kolejarz”, został powołany do kadry narodowej juniorów, ale w sezonie letnim nadal uprawiał lekką atletykę i w 1957 r. z wynikiem 3,20 m był sklasyfikowany na 30 miejscu wśród juniorów w skoku o tyczce.

W czerwcu 1958 r. zdał egzamin maturalny w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Suchej i jesienią tegoż roku rozpoczął studia na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, lecz po zaliczeniu 1 semestru przerwał studia, a następnie w 1961 r. przeniósł się na wydział Mechaniczny Politechniki Krakowskiej*.

Wówczas to jako lekkoatleta startował w barwach AZS Gliwice, gdy studiował na Politechnice Śląskiej, a później od roku 1961 w barwach „Cracovii”. W roku 1959 był wśród juniorów 13 w skoku o tyczce z wynikiem 3,50 m, w roku następnym 14 z rezultatem 3,62 m w skoku o tyczce oraz na 71 miejscu w skoku wzwyż

* Materiały z Archiwum PK Nr 2773/113.

z najlepszym swym wynikiem 1,70 m. W roku 1961 Andrzej Sztolf zaliczał się już do kategorii seniorów i z wynikiem 3,82 był na 42 miejscu w Polsce, a w roku następnym został nawet mistrzem Okręgu Krakowskiego w skoku o tyczce.

Studia na Politechnice Krakowskiej ukończył w roku 1971 uzyskując dyplom magistra inżyniera mechanika**.

Będąc już studentem Politechniki Krakowskiej, w roku 1961 Andrzej Sztolf został powołany do kadry narodowej skoczków narciarskich, a w roku następnym gdy był już zawodnikiem AZS Zakopane, na narciarskich mistrzostwach świata FIS w Zakopanem wystąpił w roli przedszkoczka. W 1963 r. zdobył swój pierwszy medal podczas mistrzostw Polski w skokach narciarskich, po zajęciu 3 miejsca w konkursie na średniej skoczni, rok później (1964) wywalczył brązowy medal w skokach narciarskich na Uniwersjadzie w Spindlerowym Młynie i został zakwalifikowany do reprezentacji Polski na Zimowe Igrzyska Olimpijskie rozgrywane w tymże roku w Innsbrucku. Tam wystąpił tylko w skokach na dużej skoczni zajmując 26 miejsce wśród 52 konkurentów. Andrzej Sztolf uzyskał wówczas następujące odległości: 85, 82 oraz 79,5 m (zwycięzca miał 93,5 i 90,5 m).

W 1965 r. został podwójnym mistrzem Polski wygrywając zarówno konkurs skoków na średniej jak i na dużej skoczni, a w roku następnym znowu wystąpił w skokach narciarskich na zimowej Uniwersjadzie rozgrywanej w szwajcarskim Villars. Zajął tam 2 miejsce ulegając tylko znakomitemu Japończykowi Yukio Kasayi, późniejszemu mistrzowi olimpijskiemu (z 1972 r.). W tymże roku wystąpił również w tradycyjnym „Turnieju 4 Skoczni” zajmując wysokie 10 miejsce w konkursie w Bischofshofen.

Tuż przed wyjazdem na Uniwersjadę Andrzej Sztolf miał przykry incydent w Jordanowie, gdyż wdał się tam w bójkę, w wyniku której pobił komendanta miejscowej milicji i po powrocie z Uniwersjady wszczęto przeciwko niemu postępowanie karne. To spowodowało, że nie pojechał na narciarskie mistrzostwa świata FIS do Oslo. W roku następnym został jeszcze wicemistrzem Polski w skokach na dużej skoczni i sukces ten powtórzył w 1968 r., ale startując już w barwach SNPTT Zakopane.

Po ukończeniu studiów w roku 1971, Andrzej Sztolf zakończył również swoją karierę sportową i zajął się pracą zawodową. Między innymi w latach 1998–2000 był kierownikiem bazy wyciągowej Górnosląskiego Ośrodka Narciarskiego w Szczyrku, a później zamieszkał na stałe w Zakopanem i aktualnie jest tam właścicielem małej firmy instalującej rolety.

Andrzej Sztolf jest żonaty i ma dwoje dzieci.

** Tamże.

Jerzy Wojna (Woyna)

olimpijczyk
Igrzysk Zimowych
w Innsbrucku w 1964 r.
narciarz alpejczyk

Jerzy Wojciech Wojna* urodził się 14 maja 1943 r. w Zakopanem w rodzinie Mariana Woyny (Wojny) i Ewy Słobodzińskiej. Jego ojciec był olimpijczykiem Igrzysk Zimowych w 1936 r. i w okresie swych występów sportowych używał pseudonimu „Orlewicz”.

Jerzy Wojciech na nartach jeździł od najmłodszych lat, startując już w zawodach dla dzieci. Próbował skoków narciarskich i biegów, lecz najbardziej podobały mu się konkurencje zjazdowe, a pierwszym jego trenerem był ojciec.

W latach 1950–1957 uczęszczał do Szkoły Ćwiczeń przy Liceum Pedagogicznym w Zakopanem, później do Liceum Ogólnokształcącego im. Oswalda Balcera, a w latach 1959–1961 do Państwowego Liceum Ogólnokształcącego w Sanatorium Dziecięcym dla Gruźlicy Kostnej w Zakopanem, gdzie w 1961 r. zdał egzamin maturalny. W 1962 r. został studentem Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej i studiował w tej Uczelni do listopada 1970 r., kiedy to otrzymał dyplom magistra inżyniera architekta na podstawie pracy pt. „Turystyczne zagospodarowanie Tatr”**.

W międzyczasie intensywnie uprawiał narciarstwo zjazdowe, zostając w 1956 r. zawodnikiem „Wisły–Gwardii” Zakopane, a jego trenerami klubowymi byli: Jan Lipowski i Stanisław Łuszczek.

Jerzy Wojna największe sukcesy sportowe odnosił jako junior, zdobywając łącznie 14 tytułów mistrza Polski w tej kategorii wiekowej, a ponadto w 1959 r. w Chamrousse zwyciężył w slalomie specjalnym w „Międzynarodowym Kryterium Juniorów”, pokonując wówczas Jeana-Clauda Killy’ego (późniejszego 3-krotnego mistrza olimpijskiego w 1968 r.). W następnym roku, na podobnych zawodach w Jugosławii wygrał konkurencję slalomu giganta, znowu pokonując J.-C. Killy’ego. Jerzy Wojna, gdy przeszedł do kategorii wiekowej seniorów miał już nieco mniejsze

* Pisownia nazwiska zgodna z pisownią na dyplomie mgr. inż. wydanego przez Politechnikę Krakowską w 1970 r.

** Materiały z Archiwum PK.

sukcesy, gdyż studiując, mniej czasu poświęcał na treningi. Nadal jednak zaliczał się do czołowych polskich zjazdowców i w latach 1961–1969 łącznie zdobył 10 tytułów mistrza Polski (w slalomie – 1961, 1962; w gigancie – 1962, 1964, 1965; w zjeździe – 1964, 1967, 1969 oraz w kombinacji – 1962, 1963) oraz 7 tytułów wicemistrzowskich (w tym okresie czasami używał pseudonimu swojego ojca – „Orlewicz” pisząc także swoje nazwisko przez „y” – „Woyna”).

W roku 1964 Jerzy Wojna (Woyna) został zakwalifikowany do polskiej reprezentacji olimpijskiej na Igrzyska Zimowe odbywające się w Innsbrucku. Tam w stawce 84 zawodników zajął 24 miejsce w biegu zjazdowym, a miał w tej konkurencji szansę na dużo wyższą lokatę. Niestety w pierwszej części trasy jechał zbyt ostrożnie, obawiając się upadku, lecz w drugiej części było już bardzo dobrze, gdyż jadąc w swym normalnym stylu miał 6 czas na tym odcinku. Nie powiodło mu się też w konkurencji slalomu specjalnego, w której zajął 30 miejsce i w slalomie gigancie, gdzie sklasyfikowano go na 41 miejscu, ale w obu tych konkurencjach miał upadki na trasie.

Oprócz startu w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich Jerzy Wojna brał też udział w Zimowych Uniwersjadach, w których łącznie zdobył 4 medale, w tym jeden złoty (1964 r. – slalom gigant) oraz 3 brązowe (1964 r. – kombinacja alpejska, 1966 r. – slalom specjalny i kombinacja). Startował także w narciarskich mistrzostwach świata FIS w Portillo w 1966 r., zajmując tam 15 miejsce w kombinacji alpejskiej.

Swoją karierę sportową Jerzy Wojna zakończył w 1969 r., gdyż jesienią tegoż roku w jego klubie „Wisła–Gwardia” Zakopane skreślono go z listy zawodników uznając, że jest za stary.

Wcześniej jednak odbył kurs trenerski w WSWF w Krakowie, a po ukończeniu studiów na Politechnice Krakowskiej, podjął pracę w swoim zawodzie architekta najpierw w Zakopanem, później w Limanowej, a następnie przez wiele lat był szefem inwestycji i kierownikiem Działu Konstrukcji w Fabryce Nart w Szaflarach.

Nie zerwał też swych związków ze sportem i w latach 80. pełnił funkcję trenera i trenera koordynatora w AZS Zakopane. Ponadto był działaczem OZPN i delegatem technicznym Międzynarodowej Federacji Narciarskiej FIS.

Na początku lat 90. był też radnym miasta Zakopanego, a po odejściu z Fabryki Nart, najpierw prowadził własny serwis narciarski w Kuźnicach, a obecnie ma swoją firmę sportowo/turystyczną w Zakopanem.

Za osiągnięcia sportowe Jerzy Wojna otrzymał tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu oraz m.in. został też odznaczony Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe.

Gdy kończył karierę sportową w jednym z wywiadów powiedział że „sport nigdy nie był dla niego jedynym celem i jego droga sportowa nie była pełna wyrzeczeń, nie pędził też ascetycznego trybu życia, po prostu żył jak normalny młody człowiek”.

Będąc jeszcze studentem Jerzy Wojna ożenił się z Joanną Spławińską, z którą ma dwie córki; starszą Barbarę (była czołową polską narciarkę alpejską) i młodszą – Elżbietę.

Wojciech Zabłocki

czterokrotny olimpijczyk Igrzysk Letnich
w 1952, 1956, 1960 i 1964 r.;
dwukrotny srebrny i brązowy medalista olimpijski
w szermierce, szablista

Wojciech Mikołaj Zabłocki urodził się 6 grudnia 1930 r. w Warszawie, w rodzinie Bronisława Zabłockiego i Eugenii z Rogatków.

Do szkoły podstawowej uczęszczał w swym rodzinnym mieście, a w czasie okupacji niemieckiej uczył się tam nadal na tajnych kompletach aż do wybuchu Powstania Warszawskiego w 1944 r. Po zakończeniu II wojny światowej przeniósł się wraz z rodzicami na Śląsk i kontynuował naukę w Gimnazjum i Liceum im. św. Jacka w Katowicach*.

W trakcie swej nauki w szkole średniej zaczął uprawiać szermierkę, zostając w roku 1946 zawodnikiem MKS Katowice.

W 1948 r. Wojciech Zabłocki zdał egzamin maturalny i rozpoczął studia na Wydziale Architektury należącym wówczas do Wydziałów Politechnicznych AGH w Krakowie. Były to studia dwustopniowe. W roku 1952 uzyskał tytuł inżyniera architekta, a w 1954 r. tytuł magistra nauk technicznych**.

W okresie studiów nadal uprawiał szermierkę, będąc od 1949 r. zawodnikiem Klubu Sportowego „Budowlani” w Krakowie i w tymże roku wraz z kolegami klubowymi został mistrzem Polski w konkurencji drużynowej floretu. Ponadto zdobył jeszcze brązowy medal na turnieju drużynowym w szabli podczas Akademickich Mistrzostw Świata. W następnym roku został mistrzem Polski w szabli w kategorii juniorów i zajął 4 miejsce w tej broni wśród seniorów. Pierwszy raz mistrzem Polski w szabli wśród seniorów Wojciech Zabłocki został w 1951 r., a sukces ten powtórzył jeszcze czterokrotnie w 1952, 1954, 1957 i 1962 r. Był także trzykrotnie wicemistrzem Polski w tej broni w latach: 1953, 1956 i 1958.

W roku 1952 pierwszy raz został reprezentantem Polski na Igrzyskach Olimpijskich rozgrywanych w Helsinkach. Tam w turnieju indywidualnym w szabli odpadł w ćwierćfinale, a w turnieju drużynowym, wraz z kolegami (Z. Pawlas, J. Pawłow-

* Materiały z Archiwum PK.

** Tamże.

ski, L. Suski, J. Twardokens) zajął 5–8 miejsce po dwóch zwycięstwach, dwóch porażkach i jednym remisie, przy czym Zabłocki wystąpił w każdym z tych 5 meczy, łącznie wygrywając 14 walk.

W następnym roku Wojciech Zabłocki został indywidualnym mistrzem świata w szabli w kategorii juniorów (do 23 lat) oraz zdobył brązowy medal mistrzostw świata seniorów w konkurencji szabli drużynowej. W szermierczych mistrzostwach świata startował do roku 1963, zdobywając w nich łącznie 9 medali, w tym 4 złote w szabli drużynowej (w 1959, 1961, 1962 i 1963 r.) jeden srebrny (w 1954 r.) oraz 4 brązowe (drużynowo w 1953, 1957 i 1958 r. oraz indywidualnie w 1961 r.).

W 1956 r. Wojciech Zabłocki wystąpił drugi raz w swej karierze na Igrzyskach Olimpijskich odbywających się tym razem w Melbourne. Tam w turnieju indywidualnym w szabli zajął 6 miejsce, a w turnieju drużynowym w tej broni wraz z kolegami (M. Kuszewski, Z. Pawlas, J. Pawłowski, A. Piątkowski, R. Zub) zdobył srebrny medal olimpijski. Polacy wygrali wówczas 4 mecze, lecz w finale ulegli Węgrom 4:9, przy czym Zabłocki w tych meczach łącznie wygrał 17 walk.

W 1957 r. sekcja szermiercza odłączyła się od Klubu Sportowego „Budowlani”, tworząc osobny jednosekcyjny „Krakowski Klub Szermierzy” i w barwach tego klubu Wojciech Zabłocki występował do roku 1962, kiedy to przeniósł się do KS „Marymont” w Warszawie.

Wcześniej jednak, bo w 1960 r. trzeci już raz wystąpił na Igrzyskach Olimpijskich, tym razem odbywających się w Rzymie. Tam w turnieju indywidualnym w szabli zajął 5 miejsce, a w turnieju drużynowym wraz z kolegami (M. Kuszewski, E. Ochyra, J. Pawłowski, A. Piątkowski i R. Zub) ponownie zdobył srebrny medal olimpijski, przy czym Polacy wygrali 4 mecze ulegając nieznacznie w finale Węgrom 7:9. Wojciech Zabłocki wystąpił tylko w trzech meczach, odnosząc w nich łącznie 6 zwycięstw.

Ostatni, czwarty raz w Igrzyskach Olimpijskich Wojciech Zabłocki uczestniczył w 1964 r. w Tokio. Tym razem startował tylko w turnieju drużynowym w szabli, zdobywając wraz z kolegami (E. Ochyra, J. Pawłowski, A. Piątkowski i R. Zub) medal brązowy, po odniesieniu 3 zwycięstw i po jednej porażce z szablistami ZSRR, przy czym Zabłocki walczył w trzech meczach, wygrywając łącznie 9 walk.

Po igrzyskach w Tokio zakończył swą karierę zawodniczą i podjął intensywną działalność jako inżynier architekt, lecz wcześniej już imponował niezwykłą umiejętnością godzenia pracy zawodowej ze sportem. W latach swych startów na planszy szermierczej był niewątpliwie najwybitniejszym, obok Jerzego Pawłowskiego, polskim szablistą.

Wkrótce też okazało się, że został również wybitnym architektem. Bezpośrednio po ukończeniu studiów, w latach 1954–1958 pracował w Krakowie w Biurze Projektów Cementu i Wapna, a od 1959 r. w Warszawie w Biurze „Bistyp”, przy czym od roku 1960 zaczął specjalizować się w projektowaniu obiektów sportowych. Za swoją działalność projektową w 1964 r. otrzymał Nagrodę Ministra Budownictwa i taką

samą nagrodę otrzymał również w 1973 r. Od 1969 r. pracował w Biurze Projektów Budownictwa Ogólnego w Warszawie, a kilka lat później został nauczycielem akademickim Politechniki Łódzkiej na Wydziale Budownictwa i Architektury. W roku 1967 na Politechnice Warszawskiej uzyskał stopień naukowy doktora, a w 1982 r. na Politechnice Krakowskiej stopień doktora habilitowanego^{***}. Od 1993 r. był zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego na Politechnice Łódzkiej, a w roku 1999 otrzymał tytuł naukowy profesora.

Wojciech Zabłocki jest wybitnym architektem w dziedzinie projektowania obiektów sportowych, a także jest współtwórcą Pomnika Powstańców Śląskich w Katowicach wraz z rzeźbiarzem Gustawem Zemłą.

Jest także trzykrotnym laureatem nagrody „Wawrzynu Olimpijskiego” przyznawanej przez Polski Komitet Olimpijski. W roku 1969 otrzymał srebrny „Wawrzyn” za projekt hali AWF w Warszawie i projekt zespołu urządzeń sportowych w Koninie i w Puławach. „Wawrzyn” brązowy przyznano mu w 1980 r. za projekt hali tenisowej w Warszawie. Złoty „Wawrzyn Olimpijski” otrzymał w roku 2009 za projekt Toru Kolarskiego w Pruszkowie.

Wojciech Zabłocki projektował także pawilony Ośrodka Przygotowań Olimpijskich na Bielanach w Warszawie, ośrodki sportowe w Lesznie, Gorlicach oraz wiele innych, lecz za najważniejsze swoje osiągnięcie architektoniczne uznał projekt Centrum Igrzysk Śródziemnomorskich (1983 r.), zbudowanego w syryjskim mieście Latakia.

Po zakończeniu kariery sportowej Wojciech Zabłocki nie zerwał jednak swych kontaktów z szermierką. Nigdy nie zaniedbywał codziennego fechtunku i nadal utrzymuje znakomitą kondycję fizyczną, mimo iż w 2001 r. przeszedł już na emeryturę.

Przez wiele lat był też działaczem w Polskim Związku Szermierczym, a w latach 1972–1974 pełnił tam funkcję wiceprezesa. Ponadto działał również w Polskim Komitecie Olimpijskim i Polskiej Akademii Olimpijskiej, której był prezesem w latach 1993–2001. Był też polskim delegatem na Kongres Olimpijski odbywający się w Paryżu w 1994 r.

Wojciech Zabłocki jest także autorem kilku książek popularyzujących szermierkę, takich jak: *Z workiem szermierczym po świecie* wydanej w 1962 r., *Podróż z szablą* wydanej w 1965 r., *Szablą i piórkem* z 1982 r., *Cięcia prawdziwą szablą* z 1989 r. oraz *Polskie sztuki walki – miecz oburęczny i szabla husarska* z 2001 r.

W roku 1989 Wojciech Zabłocki wziął udział w mistrzostwach świata dla weteranów szermierki, wygrywając pod rząd 20 pojedynków w turnieju szablowym i niepokonany stanął na najwyższym podium. Ponadto w 1995 r. został też w szabli mistrzem Europy weteranów.

^{***} Tamże.

Kiedyś zapytano go dlaczego Polski Związek Szermierczy nie urządził mu oficjalnego pożegnania? Odpowiedział wtedy: „A po co? Prawdziwy sportowiec nigdy nie powinien żegnać się ze sportem, a tylko może zrezygnować z reprezentacyjnych ambicji. Ja fechtować będę, jeżeli Pan Bóg da zdrowie, jeszcze ze dwadzieścia lat”.

Wojciech Zabłocki od wielu lat jest członkiem kilku towarzystw architektonicznych, takich jak: Stowarzyszenie Architektów Polskich (od 1955 r.), Akademia Inżynierska czy też Międzynarodowa Unia Architektów. Został także nagrodzony na Międzynarodowym Biennale w Sofii w 1989 r. i nagrodą Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego w 1992 r. Jest on autorem 67 publikacji naukowych, w tym 5 książek i wypromował także trzech doktorów. Aktualnie jest głównym projektantem i właścicielem Pracowni Projektowej „WAZA”.

W roku 1985 Wojciechowi Zabłockiemu wręczono medal Khalos Kagathos przyznany za szczególne osiągnięcia sportowe i zawodowe, a także odznaczono go, między innymi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz pięciokrotnie złotym medalem „Za wybitne osiągnięcia sportowe”.

Wojciech Zabłocki dwa razy wstępował w związek małżeński, a jego drugą żoną jest znana polska aktorka Alina Janowska, z którą ma czworo dzieci (2 córki, Agatę i Katarzynę oraz 2 synów, najstarszego Marcina i Michała), przy czym ich syn Michał poszedł w ślady ojca i również uprawiał szermierkę, będąc nawet reprezentantem Polski na szermierczych mistrzostwach świata juniorów.

Literatura

- Białkiewicz A., *Ludomir Sleńdziński 1889–1980*, Muzeum Politechniki Krakowskiej, Biuletyn 1/6/2009.
- Brzezicki A., *Pod olimpijską flagą*, Warszawa 1969, Sport i Turystyka.
- Domański W., *Śladem hokejowego krążka*, Warszawa 1976, Sport i Turystyka.
- Encyklopedia (statystyczna) polskiej lekkiej atletyki 1919–1994*, oprac. zbior., Warszawa 1994, PZLA.
- Fischer L., Kapeniak J., Matzenauer M., *Kronika śnieżnych tras*, Warszawa 1977, Sport i Turystyka.
- Głuszek Z., *Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998*, Warszawa 1999, Polskie Wydawnictwo Sportowe „Sprint”.
- Gołębiewski W., Stroynowski J., *Olimpijskie fanfary*, Warszawa 1957, Iskry.
- Hałys J., *Polska piłka nożna*, Kraków 1986, KAW.
- Igrzyska stare jak świat*, opr. zbior., Warszawa 1976, Sport i Turystyka.
- Iskier przewodnik sportowy*, opr. zbior., Warszawa 1976, Iskry.
- Kapeniak J., *Tatrzańskie diabły*, Warszawa 1971, Sport i Turystyka.
- Kluge V., *Die Olympischen Spiele von 1896–1980*, Berlin 1981, Sportverlag.
- Kronika i spis absolwentów AGH*, t. 1–3, opr. zbior., Kraków 1979, AGH.
- Kronika Sportu*, opr. zbior., Warszawa 1993, Wydawnictwo „Kronika”.
- Księga Sportu Polskiego 1944–1974*, opr. zbior., Warszawa 1975, Sport i Turystyka.
- Kukulski J., *Pierwsze mecze pierwsze bramki...*, Kraków 1988, Wydawnictwo Literackie.
- Lipniacki W., Miller A.T., *Od Aten do Melbourne 1896–1956*, Warszawa 1957, Sport i Turystyka.
- Mała encyklopedia sportu*, t. 1–2, opr. zbior., Warszawa 1987, Sport i Turystyka.
- Pawlak A., *Polskie olimpijki z lat 1924–1994. Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu*, Warszawa 1995, Polskie Stowarzyszenie Sportu Kobiet.
- Pawlak A., *Olimpijczycy – polscy sportowcy w latach 1924–1998*, Kraków 2000, Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Studia i Monografie nr 15.
- Płachta M., *Życie i działalność sportowa Czesława Marchewczyka*, praca magisterska, AWF, Kraków 1988.
- Polakiewicz S., *Igrzyska VIII olimpiady – Paryż 1924 oraz dzieje olimpizmu w zarysie*, Lwów–Warszawa–Kraków 1926, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Polski Słownik Biograficzny*, T. XL/2, Z. 165, s. 259, «Solarz Jerzy Michał», (opracowanie hasła – Porada Z.), Warszawa–Kraków 2000, PAN, PAU.
- Porada Z., *Starożytne i nowożytne igrzyska olimpijskie*, Kraków 1980, KAW.

- Porada Z., *Zimowe Igrzyska Olimpijskie 1924–2006*, Kraków 2007, Wydawnictwo FALL.
- Sieniarski S., *Sport w Polsce*, Warszawa 1972, Interpress.
- Sportowcy XXX-lecia*, opr. zbior., Warszawa 1974, Sport i Turystyka.
- Szatkowski W., *Od Marusarza do Małysza, polscy skoczkowie 1924–2003*, Zakopane 2004, Wydawnictwo FALL.
- Wryk R., *Sport olimpijski w Polsce 1919–1939*, Wyd. Poznańskie, Poznań 2006.
- Tajner A., *Legendy polskiego sportu*, cz. 1. *Białe szaleństwo*, Wodzisław Śl. 1991, Sport – T. Editor.
- Tuszyński B., *Polscy Olimpijczycy XX wieku*, Wrocław 2004, Wydawnictwo Europa.
- Tuszyński B., Kurzyński H., *Leksykon olimpijczyków polskich 1924–2006*, Warszawa 2007, Fundacja Dobrej Książki.
- Wisła Kraków, *90 lat „Białej Gwiazdy” – Księga jubileuszowa*, Katowice 1996, opr. zbior. pod red. A. Gowarzewskiego, Wydawnictwo GiA.
- Zdebska H., *Mistrzowie nart*, Kraków 2000, Polski Związek Narciarski.
- Zieleśkiewicz W., *Encyklopedia sportów zimowych*, Warszawa 2002, PWN.
- 50 lat na olimpijskim szlaku*, opr. zbior., Warszawa 1969, Sport i Turystyka.
- 60 lat GTS Wisła 1906–1966*, opr. zbior., Kraków 1966.
- 80 lat KS Cracovia 1906–1986*, opr. zbior., Kraków 1986.
- 90 lat na olimpijskim szlaku*, opr. zbior., Warszawa 2009, Polski Komitet Olimpijski.
- 100 lat ruchu gimnastycznego w Polsce*, opr. zbior., Warszawa 1967, Polski Związek Gimnastyczny.

Ponadto wykorzystano informacje i dane:

- Z roczników czasopism: Dziennik Polski, Głos Sportowca (Tempo), Lekka Atletyka, Magazyn Olimpijski, Przegląd Sportowy, Sport, Sportowiec.
- Z archiwum Politechniki Krakowskiej informacje dotyczące następujących osób: Bachleda Andrzej, Bronarska (Bartosz) Joanna, Czarniak Andrzej, Czarniak Włodzimierz, Głos Wiesław, Habela Aleksander, Janiszewski Zbigniew, Krasnodębska-Gardowska Bogna, Lorenc Czesław, Marusarz Józef, Michalski Zdzisław, Pierzynka Zbigniew, Skarbek-Malczewski Rafał, Sobotta Piotr, Solarz Jerzy, Styczeń Zdzisław, Sztolf Andrzej, Wojna Jerzy, Zabłocki Wojciech.
- Informacje własne autora uzyskane od następujących osób: Bachleda Andrzej, Bronarska (Bartosz) Joanna, Głos Wiesław, Lorenc Czesław, Pierzynka Zbigniew, Straszyńska Danuta, Styczeń-Litwin Janina (córka Zdzisława Stycznia), Tuszyński Bogdan.

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

A-941

Archiwum

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000337257

ISBN 978-83-7242-609-3